

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

POSTAVENÍ NÍZKONÁKLADOVÝCH BANK NA ČESKÉM TRHU
A JEJICH SROVNÁNÍ S KLASICKÝMI BANKOVNÍMI INSTITUCEMI

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Kročil

Autor: Karla Opluštilová

Olomouc 2019

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Postavení nízkonákladových bank na českém trhu a jejich srovnání s klasickými bankovními institucemi vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne.....

Podpis.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Ondřeji Kročilovi za jeho konzultace, rady a odborné vedení mé práce.

Anotace

Hlavním předmětem této bakalářské práce je postavení nízkonákladových bank na českém bankovním trhu a jejich srovnání s klasickými bankovními institucemi. Práce je rozdělena do 7 kapitol, z nichž první čtyři představují část teoretickou a zbylé tři část praktickou. Teoretická část se zabývá charakteristikou českého bankovního sektoru a podmínkami, souvisejícími se vstupem na tento trh. V praktické části je vymezen pojem nízkonákladová banka a následně je provedena komparace vybraných retailových produktů u 2 obchodních bank. Poslední část práce se zabývá vyhodnocením dotazníkového šetření. V závěru práce jsou získané poznatky porovnány a vyhodnoceny.

Klíčová slova

Finanční trh, nízkonákladové banky, retailové bankovní produkty, úroková sazba

Annotation

The main objective of this bachelor thesis is the analysis of the position of the low-cost banks on the Czech bank market in comparison with the classical bank institutions. The thesis is divided into 7 chapters, the first four of which are theoretical and the other three are practical. Theoretical part is concerned with the characteristic of the Czech bank sector and the conditions associated with entering this market. The practical part defines the concept of the low-cost bank and deals with the comparison of selected retail products between two commercial banks. The last part of this thesis deals with the evaluation of the questionnaire. At the end of the work the acquired knowledge is compared and evaluated.

Key words

Financial market, low-cost banks, retail bank products, interest rate

Obsah

Úvod.....	8
1. Bankovní systém	10
1.1. Formy uspořádání bankovního systému.....	10
1.1.1. Jednostupňový bankovní systém	10
1.1.2. Dvoustupňový bankovní systém.....	11
1.1.3. Další z forem uspořádání bankovního systému	12
1.2. Český bankovní systém.....	13
2. Právní úprava bankovního podnikání.....	15
2.1. Banka z pohledu funkčního a právního vymezení	15
2.2. Banka a její základní funkce	16
2.3. Pravidla pro činnost obchodních bank	17
2.3.1. Bankovní licence.....	17
2.3.2. Přiměřenost kapitálu	18
2.3.3. Pravidla úvěrové angažovanosti	18
2.3.4. Přiměřenost likvidity.....	19
2.3.5. Povinné minimální rezervy.....	19
2.3.6. Poskytování informací bankami	20
3. Bankovní obchody.....	21
3.1. Aktivní bankovní obchody.....	21
3.2. Pasivní bankovní obchody	22
3.3. Neutrální bankovní obchody	23
3.4. Členění bankovních produktů dle účelu použití.....	23
4. Retailové bankovní produkty	25
4.1. Depozitní produkty.....	25
4.1.1. Běžný účet.....	25
4.1.2. Termínované vklady	26

4.1.3.	Úsporné vklady	27
4.1.4.	Vklady v rámci stavebního spoření	27
4.1.5.	Spořicí účty	28
4.2.	Úvěrové produkty.....	28
4.2.1.	Hypoteční úvěr.....	28
4.2.2.	Spotřebitelský úvěr	30
4.2.3.	Kontokorentní úvěr	30
5.	Nízkonákladové banky na trhu České republiky.....	32
6.	Komparace vybraných retailových produktů zvolených bank	36
6.1.	Základní informace o vybraných bankách	36
6.1.1.	Komerční banka.....	36
6.1.2.	Fio banka.....	37
6.2.	Nabídka bankovních produktů u Komerční banky	38
6.2.1.	Běžný účet.....	38
6.2.2.	Spořicí účet	39
6.2.3.	Hypoteční úvěr.....	40
6.2.4.	Kontokorent	41
6.3.	Nabídka bankovních produktů u Fio banky	41
6.3.1.	Běžný účet.....	41
6.3.2.	Spořicí účet	42
6.3.3.	Hypoteční úvěr.....	43
6.3.4.	Kontokorent	44
6.4.	Porovnání nabídky pro cílového klienta	45
6.4.1.	Komparace běžného účtu a spořicího účtu pro průměrného klienta.....	45
6.4.2.	Komparace studentských účtů	46
6.4.3.	Komparace hypotečních úvěrů	47
7.	Dotazníkové šetření	49

7.1. Charakteristika respondentů.....	49
7.2. Odpovědi respondentů	49
Závěr	57
Summary.....	59
Seznam pramenů a literatury	61
Seznam zkratek	66
Seznam obrázků.....	67
Seznam tabulek	68

Úvod

Bankovníctví je jedním z hlavních pilířů ekonomické sféry každé země. Banky jsou podnikatelskými subjekty, které musí splňovat zákonem stanovené podmínky, aby mohly v rámci ČR poskytovat bankovní služby. Základním předpokladem jejich fungování je to, že umožňují pohyb peněz v ekonomice a jejich cílem je dosahování zisku.

Na začátku 21. století prochází české bankovníctví výraznou proměnou. Rok 2007 započal příchod nízkonákladových bank na náš trh. Jejich vstupu a uchycení napomohl zejména výrazný technologický pokrok a zavádění nových technologií do bankovníctví. Tyto nové technologie umožnily nízkonákladovým bankám oslovit potenciální klienty skrze jejich hlavní distribuční kanál, jímž je internet. Vzhledem k jejich politice nízkých až nulových poplatků za vedení účtu a základních bankovních operací a nízkou sítí kontaktních míst se tyto banky v počátku zaměřovaly na komunikaci s klienty téměř výhradně prostřednictvím přímého bankovníctví. Postupem času však s nově přichozími hráči na trhu začaly i ony rozšiřovat svoji síť poboček a bankomatů a přiblížily se tak klasickým bankovním institucím.

Klasické bankovní domy byly nuceny na nově vznikající cenovou konkurenci na bankovním trhu reagovat zdokonalením svých služeb, upravením svých poplatků a zaváděním nových atraktivních produktů. Počet klientů nízkonákladových bank i tak každým rokem roste a v roce 2018 dosáhl už čísla 3 milionů. Na toto rostoucí číslo může ovšem mít vliv i fakt, že čeští klienti si zvykli mít účet u více jak jedné banky s cílem co nejvýhodnějšího zhodnocení svých peněžních prostředků.

Hlavním cílem této bakalářské práce je analýza postavení nízkonákladových bank na bankovním trhu, jejich postupný vývoj ve srovnání s klasickými bankovními institucemi a v neposlední řadě i komparace bankovních produktů nabízených jednou z vybraných nízkonákladových i klasických bankovních institucí pro cílového klienta. Dotazníkové šetření pak bude mít za úkol zjistit, jaká je míra spokojenosti klientů s bankovními produkty, jež nabízí jejich banky a jaké jsou zásadní faktory, kterými se při výběru banky řídí.

V první části této bakalářské práce bych se chtěla zaměřit na teoretické vymezení bankovního sektoru a pojmů s ním používaných, jeho základní dělení a charakteristiku českého bankovního systému. Dále se budu zabývat legislativou upravující podmínky vstupu bankovních institucí na bankovní trh a požadavky ČNB pro udělení bankovní licence obchodním bankám. Závěr teoretické části je věnován bankovním produktům, jejichž komparací se budu dále zabývat v praktické části.

Praktická část je rozdělena do tří kapitol. V první části se zaměřuji na vymezení pojmu nízkonákladové banky a na jejich postavení v rámci bankovního sektoru České republiky ve srovnání s klasickými bankovními institucemi. Ve druhé části se zabývám komparací vybraných retailových bankovních produktů pro cílového klienta, nabízených jak klasickou bankovní institucí, tak nízkonákladovou bankou. Třetí část je věnována analýze dotazníkového šetření.

1. Bankovní systém

Obchodní banky jsou základním finančním zprostředkovatelem každé vyspělé tržní ekonomiky a jedním z hlavních pilířů k dosažení výraznějšího ekonomického pokroku. Proces vývoje peněžní sféry, v níž v tržní ekonomice dochází ke zprostředkování směny zboží a služeb za peníze, probíhal na evropském kontinentu po několika staletí. Z původně malých bank, které působily pouze lokálně, se postupem času staly velké banky, z nichž některé rozšířily své aktivity i za hranice jednotlivých zemí. „Bankovní soustava může být chápána v duchu teorie systémů jako složitý systém, který je složen z několika subsystémů a ty pak z jednotlivých prvků, mezi nimiž existují různé vztahy.“ (Šenkýřová, 2010, str. 45) Bankovní systém považujeme za systém otevřený, jelikož je ovlivňován okolím a zpětně toto okolí ovlivňuje.

1.1. Formy uspořádání bankovního systému

Bankovní soustava má dvě vzájemně propojené složky – institucionální a funkční. Institucionální složku tvoří jednotlivé banky, které se dále člení podle svých uskutečňovaných činností. Můžeme zde zařadit hypoteční banky, stavební spořitelny, rozvojové banky, spořitelní banky, zemědělské banky, městské a komunální banky, investiční banky a bankovní holdingové společnosti. Funkční složka pak představuje způsob uspořádání vztahů mezi bankami v dané ekonomice. V této souvislosti můžeme rozlišovat bankovní systém jednostupňový a dvoustupňový. (Forišková, 2008, str. 1)

„Bankovní systém v zemi tvoří centrální banka a souhrn bank působící v této zemi, jejich vzájemné vztahy a rovněž jejich vztahy k okolí (podnikovému sektoru, domácnostem, státu, zahraničí). Funkce a způsob fungování bankovního systému jsou determinovány zejména existujícím ekonomickým prostředím v dané zemi, ale i tradicí, zapojením země do mezinárodní spolupráce aj.“ (Revenda, 2000, str. 118) V praxi můžeme bankovní systémy uspořádat podle různých principů. Obvykle se však dělí na systémy jednostupňové a dvoustupňové.

1.1.1. Jednostupňový bankovní systém

Jednostupňový systém vznikl jako historicky první, v době kdy ještě neexistovala žádná centrální banka. Pro tento systém je typickým znakem to, že všechny obchodní činnosti, včetně emise peněz, byly zajišťovány všemi existujícími

bankami. Finančně slabší banky byly postupem času nuceny emisní činnosti zanechat, protože jejich peníze nebyly v platebním styku dostatečně akceptovány. V průběhu 19. století však došlo k postupnému vymizení tohoto systému. (Šenkýřová, 2010, str. 47)

„Jiná forma jednostupňového bankovníctví je typická pro země s centrálně plánovanou ekonomikou. Ústřední (zpravidla státní) banka je nejen jedinou bankou emisní, ale současně zajišťuje všechny ostatní funkce (pokud v centrálně plánovaném, netržním hospodářství existují), které náleží k činnosti obchodních bank.“ (Šenkýřová, 2010, str. 47) Tyto jednostupňové systémy existovaly až do konce 80. let 20. století ve většině centrálně plánovaných ekonomik. K jejich vzniku dochází po 2. světové válce centralizací dříve existujících dvoustupňových systémů. Centrální banka měla tedy dominantní postavení a nepřímo řídila činnost dalších bank. *„V systému hierarchie řízení však centrální banka zaujímal spíše pasivní postavení, její činnost byla řízena (obvykle měnovým) plánem, který ztělesňoval zájmy vládnoucí politické síly bez větších ohledů na potřeby ekonomiky. Hlavním cílem, resp. úkolem centrální banky bylo stejně jako v případě dalších bank splnění úkolů plánu.“* (Revenda, 2011, str. 18)

V období od roku 1950 do roku 1989 byl tento jednostupňový systém charakteristický i pro československou ekonomiku. Po 2. světové válce byl proces centralizace realizován cestou znárodnování a následné reorganizace bank. Revenda (2011, str. 19) nazývá toto zmíněné období v našem bankovním systému jako období „monobanky“.

V důsledku absence podnikatelské aktivity obchodních a dalších bank není jednostupňový bankovní systém příliš efektivní. Peníze zde figurují jako pouhý zprostředkovatel hmotných toků a nedostatečná finanční disciplína vede k narušení peněžní rovnováhy v ekonomice. V důsledku toho docházelo v průběhu 80. let 20. století ve většině tehdejších socialistických zemí k reformám s cílem vytvořit dvoustupňový systém. (Revenda, 2011, str. 19)

1.1.2. Dvoustupňový bankovní systém

Bankovní systémy vyspělých zemí jsou založeny na dvoustupňovém systému. Pro tento systém je charakteristické funkční oddělení centrálního a obchodního bankovníctví. Povinností centrální banky je zabezpečení makroekonomické funkce, zatímco mikroekonomická funkce je doménou sítě bank komerčních. Hlavní cíl centrální banky je zajištění cenové a měnové stability, naopak obchodní banky provádí

svou činnost na principu podnikatelském a to s cílem dosahovat zisku (respektive maximalizovat tržní ceny svých akcií). (Revenda, 2015, str. 88) Činnosti obchodních bank jsou zcela samostatné při vlastním rozhodování, nejsou řízeny z centra rozepsanými plány. Vzhledem k tomu, že obchodní banky podnikají na základě ziskového principu, jejich výsledky hospodaření tak ovlivňují jejich existenci či možný úpadek. (Šenkýřová, 2010, str. 47)

Mezi jednotlivými tržními ekonomikami ve dvoustupňových bankovních systémech lze nalézt řadu rozdílů. Jedním z nich je rozdíl mezi univerzálními a specializovanými (označovanými též jako oddělenými) systémy. V současné době převládá model univerzálního bankovníctví. Ten je založen na tom, že obchodní (komerční) banky mohou poskytovat všechny typy bankovních produktů a služeb, jako např. vklady, úvěry, platební styk a také mohou podnikat v oblasti investičního bankovníctví (emisní obchody, obchody s cennými papíry, depotní obchody, majetková správa aktiv, fúze a akvizice). Tento model je typický především pro evropské země. Banka se však může i tak na základě vlastního rozhodnutí či na základě zvláštní právní úpravy rozhodnout pro určitou specializaci. (Šenkýřová, 2010, str. 48)

1.1.3. Další z forem uspořádání bankovního systému

Model odděleného bankovníctví přísně odděluje činnosti obchodních a investičních bank. Komerční banky, které přijímají primární vklady od veřejnosti, nesmějí operovat s akciemi a některými dalšími cennými papíry na svůj vlastní účet. Naopak investiční banky, jejichž specializací jsou operace s akciemi, nesmějí přijímat primární vklady od veřejnosti. Za představitele odděleného bankovníctví bývají udávány Spojené státy, kde byl tento systém zaveden jako reakce na hospodářskou krizi v roce 1929. S postupem času však i zde došlo ke stírání hranic mezi komerčním a investičním bankovníctvím a následným zrušením Glassova-Steagallova zákona roku 1999 zde legislativní překážky pro univerzální bankovníctví neplatí. (Revenda, 2015, str. 88)

Bankovní systém může být členěn i dle míry otevřenosti tohoto systému vůči zahraničním bankám. Na základě tohoto kritéria jej rozdělujeme na vysoce otevřený a málo otevřený. V Evropské unii existují pro banky, které pochází z členských zemí téměř rovnocenné podmínky jak pro domácí tak i zahraniční banky a to podle jednotné bankovní licence. (Forišková, 2008, str. 3) Revenda (2011, str. 20) pak uvádí, že český

bankovní systém je vysoce otevřený, kde podíl bank s majoritním zahraničním vlastnictvím přesahuje 90% aktiv všech bank.

Tradice, zákonodárství a bankovní předpisy země mohou mít na uspořádání bank také výrazný vliv. Bankovní systém tak může mít formu pobočkovou, unitární nebo propojenou. V Evropě převládá pobočkové bankovníctví, což znamená, že na daném území se nachází málo bank a hodně poboček. Unitární systém je jeho opakem – v dané zemi existuje hodně bank a málo poboček a je spojen především s USA. Posledním typem je propojený bankovní systém, kde mnoho bank je propojeno vlastnickými vztahy. Relativně vysoký počet fúzí a akvizic vede ke vzniku propojeného bankovního systému. (Forišková, 2008, str. 4)

1.2. Český bankovní systém

Český bankovní systém lze charakterizovat jako dvoustupňový systém univerzálního bankovníctví, jež je určován principy obsaženými ve směrniciích Evropské Unie, které jednotně upravují v rámci EU činnost a regulaci bank. Vyšší úroveň zastupuje centrální banka, kterou je v naší zemi Česká národní banka. Nižší úroveň tvoří ostatní banky a to zejména ty komerční spolu s pobočkami zahraničních bank, které působí na území České republiky. (Revenda, 2012, str. 88)

Velikost českého bankovního sektoru z pohledu bilanční sumy činila na konci ledna 2019 7 777 mld. Kč. Objem úvěrů poskytnutých rezidentům, jež tvoří hlavní položku na aktivní straně bilance, dosáhl 5 773 mld. Kč. Objem vkladů rezidentů, jež dominuje pasivní straně bilance, činil 4 543 mld. Kč. (ČNB, ©2003-2019)

ČNB dělí banky do tří skupin v závislosti na velikosti jejich bilanční sumy. Za velké banky jsou od roku 2016 považovány ty, jejichž bilanční suma byla větší než 10 % celkového objemu bilanční sumy bankovního sektoru, za střední banky ty s bilanční sumou 2 až 10 % celkového objemu bilanční sumy bankovního sektoru a za malé ty s bilanční sumou menší než 2% bankovního sektoru. (ČNB ©2003-2019)

Struktura bankovního sektoru se z dlouhodobého pohledu nemění. Jak můžeme vidět v tabulce č. 1, k 31. 12. 2018 v ČR aktivně působilo 50 bank a poboček zahraničních bank. (ČNB ©2003-2019) V posledních letech můžeme sledovat nárůst počtu poboček zahraničních bank, jejichž počet neustále stoupá od vstupu ČR do EU. Rozhodující podíl na českém bankovním trhu tvoří skupina čtyř velkých univerzálních

bank – Česká spořitelna a.s., Československá obchodní banka a.s., Komerční banka a.s. a UniCredit Bank a.s. jejichž podíl na celkových aktivech bankovního sektoru činí více jak 58%. Zahraniční vlastníci měli přitom ke konci roku 2013 pod kontrolou téměř 94% aktiv bankovního sektoru ČR. (Černohorská, 2017, str. 15)

Tabulka 1: Počet bank podle rozdělení do skupin dle ČNB

Stav k 31. 12.:	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkový počet bank	44	45	46	45	46	50
z nich: Velké banky	4	4	4	4	4	4
Střední banky	8	8	8	5	5	5
Malé banky	6	6	6	8	9	9
Pobočky zahraničních bank	21	22	23	23	23	27
Stavební spořitelny	5	5	5	5	5	5

Zdroj: Vlastní zpracování dle statistik ČNB

Na českém trhu působí mimo univerzální banky i banky specializované, jimiž jsou stavební spořitelny. Jejich činnost se však omezuje pouze na stavební spoření a s ním související produkty. Vedle těchto bank zde vystupují ještě dvě banky se státní účastí. První z nich je Českomoravská záruční a rozvojová banka, která se zaměřuje na podporu malých a středních podniků. Druhou je česká exportní banka, která se specializuje na podporu vývozu formou poskytování státem zvýhodněného financování. Součástí bankovního systému jsou i spořitelny a úvěrová družstva, jež však nejsou dle naší legislativy považované za banky, neboť se na ně vztahuje speciální zákon. (Revenda, 2012, str. 89)

2. Právní úprava bankovního podnikání

Banka představuje nejčastějšího zprostředkovatele na finančním trhu, ovlivňující jeho nejdůležitější složku a to trh peněžní. Bankovní systém každé země obvykle tvoří určitý počet bank, které se mohou odlišovat předmětem své činnosti, orientací své činnosti na určité teritorium či zaměřením se na určitý okruh bankovních klientů. Služby, které banky svým klientům poskytují, jsou velmi důležité pro fungování ekonomiky státu. Pád banky může mít daleko větší a trvalejší dopady na celou ekonomiku, než krach jiné obchodní společnosti. Z tohoto důvodu patří bankovní sektor mezi ty sektory, které jsou státem přísně regulovány s cílem minimalizace rizika v bankovním podnikání a zvýšení jeho bezpečnosti a transparentnosti. (Meluzín, 2018, str. 18)

2.1. Banka z pohledu funkčního a právního vymezení

Banky jsou ve své podstatě podnikatelskými subjekty, které od veřejnosti nakupují peníze ve formě vkladů a tyto získané peníze následně investují formou půjček. Nákupem vkladů, skrze něž se podnik dostane do pozice dlužníka a vznikne mu tak peněžní závazek, je důležitou vlastností, jež z něj činí banku. (Polidar, 1995, str. 15).

Banky mají na rozdíl od podniků z jiných odvětví ekonomiky řadu specifických rysů a především se vyznačují svým jedinečným postavením a nezastupitelným významem v ekonomice. Z toho důvodu se na činnost bank vztahují určité právní předpisy a rozdílná pravidla podnikání oproti jiným subjektům. Základním cílem činnosti banky, ať je jí maximalizace tržní ceny akcií či maximalizace zisku, je však shodný s cílem kteréhokoli jiného podniku. (Pospíšil, 2004, str. 48)

Banku můžeme charakterizovat ze dvou hledisek. Prvním z nich je funkční vymezení, které vychází z ekonomických funkcí a činnosti banky (kdy banka vystupuje jako druh finančního zprostředkovatele). Druhé vymezení je z právního hlediska, které se opírá o příslušnou právní normu, týkající se vymezení bankovní instituce. Pouze ekonomické vymezení není dostatečné, neboť provádět operace s penězi a obchodovat mohou i instituce jako jsou pojišťovny, penzijní fondy, pošty, finanční společnosti a jiné. Z tohoto důvodu je nutná existence jednoznačného právního vymezení banky, které se ovšem může mezi jednotlivými zeměmi mírně lišit. (Revenda, 2005, str. 117)

Základním pramenem práva, který upravuje řízení činnosti bank je zákon o bankách č. 21/1992 Sb. (tento zákon byl k 13. 1. 2018 již 68x novelizován), ovšem důležitou roli mají i další zákonné a podzákonné normy. Tento zákon o bankách v §1 definuje 4 základní podmínky, které banky musejí splňovat:

- *jsou to právnické osoby se sídlem v České republice, založené jako akciové společnosti;*
- *přijímají vklady od veřejnosti, kdy vkladem se rozumí svěřeno peněžní prostředky, které představují závazek vůči vkladateli na jejich výplatu;*
- *poskytují úvěry, za které se považují úvěry v jakékoliv formě dočasně poskytnuté peněžní prostředky;*
- *k výkonu bankovních činností mají bankovní licenci, kterou jim udělí Česká národní banka.*

2.2. Banka a její základní funkce

Mimo zákonem vymezené činnosti plní komerční banky v tržní ekonomice další řadu různých funkcí. K těm základním a výhradním činnostem bankovních institucí můžeme zařadit čtyři následující úkoly:

- Finanční zprostředkování – banky jsou nejdůležitější institucí finančního zprostředkování, které provádějí obchody s bankovními produkty na ziskovém principu. Snaží se umístit vlastní a získané peněžní prostředky tam, kde přináší při dané míře rizika nejvyšší zhodnocení a jejich investice je tedy nejefektivnější. (Pospíšil, 2004, str. 48) Mezi nejdůležitější formy transformace peněz, kterou finanční zprostředkovatelé provádějí, patří: kvantitativní transformace, časová transformace, teritoriální transformace, transformace z hlediska obchodovatelnosti, transformace z hlediska úvěrového rizika a měnová transformace. (Revenda, 2005, str. 106)
- Emise bezhotovostních peněz – centrální banka je jedinou institucí ve státě, která má právo emitovat hotovostní peníze - bankovky a mince. Bezhotovostní peníze, tj. přijaté vklady a následný zápis na bankovních účtech, mohou emitovat kromě centrální banky i všechny další banky, které poskytují bezhotovostní úvěry. (Pospíšil, 2004, str. 49)
- Zprostředkování bezhotovostního platebního styku – tyto platby probíhají mezi bankovními a nebankovními subjekty účetním převodem bez aktivace

hotovostních peněz. Bezpečný, rychlý a dobře fungující platební styk je jedním z důležitých ukazatelů zdravého vývoje ekonomiky. (Černohorská, 2017, str. 107)

- Zprostředkování finančního investování – Revenda (2005, str. 120) uvádí, že banky na jedné straně provádějí ve prospěch podnikatelských subjektů - investorů emisi cenných papírů, na straně druhé potom zprostředkovávají pro své klienty i jejich nákupy či jiné investiční obchody, mezi které můžeme zařadit úschovu a správu aktiv či obchody s finančními deriváty.

2.3. Pravidla pro činnost obchodních bank

2.3.1. Bankovní licence

K získání licence pro vstup nové banky do bankovního systému je zapotřebí splnit náročné podmínky, přičemž vznik nových bank je přísně regulován. Prvním krokem potřebným k nabytí licence je předložení žádosti, jejíž obsah upravuje vyhláška ČNB. Tato žádost musí mít písemnou formu, obsahovat základní informace o tom, kdo o licenci zažádal, strategický záměr, přehled předpokládaných činností, obchodní plán banky nejméně na 3 roky a analýzu trhu, na který banka hodlá vstoupit. (ČNB ©2003-2019)

První z podmínek pro udělení licence je dostatečně vysoký vlastní kapitál. Minimální výše tohoto kapitálu pro založení banky je stanovena na 500 mil. Kč. Tato částka musí být v plné výši a v peněžní formě splacena na předem dohodnutý účet. (Liška, 2014, str. 18) Dalším požadavkem ze strany ČNB je důvěryhodnost a odborná způsobilost osob ve vedení banky.

Posuzování důvěryhodnosti se zaměřuje především na bankovní management a statutární orgány. Hodnocení musí vždy vycházet z doložených skutečností, nemůže vycházet pouze z domněnek či subjektivních úvah. (Polidar, 1995, str. 18.) Součástí žádosti musí být i popis materiálně technického zabezpečení činnosti – funkční řídicí a kontrolní systém banky, způsob zajištění účetnictví podle platné účetní osnovy a výpočetní systémy. (Revenda, 2005, str. 365)

Licence jmenovitě vymezuje povolené činnosti, z toho důvodu pokud již existující banka zamýšlí rozšířit rozsah svých obchodů, musí o licenci zažádat znovu.

Udává se na dobu neurčitou, je nepřevoditelná na jinou osobu a může obsahovat stanovené podmínky, které banka musí splnit, ještě než zahájí určité povolené činnosti.

K zániku licence může dojít dnem, ke kterému nabude právní moc rozhodnutí o odnětí licence, na základě rozhodnutí valné hromady, že banka již nebude vykonávat činnost, k níž je licence potřeba, dnem kdy dochází ke zrušení banky, v případě rušení s likvidací či dnem kdy dochází k výmazu z obchodního rejstříku, pokud jde o zánik bez likvidace. (Liška, 2014, str. 19.)

Pobočky zahraničních bank, které jsou ze zemí nacházející se mimo Evropskou Unii, potřebují ke své činnosti taktéž udělení licence od ČNB. Navíc je ovšem vyžadováno vyjádření bankovního dohledu ze země, v níž se nachází sídlo centrály této zahraniční banky. (Kašparovská, 2006, str. 44) Banky, jejichž sídlo se nachází v kterémkoli členském státě EU, mohou působit na území ČR prostřednictvím svých poboček nebo i bez založení pobočky na principu jednotné licence, resp. společného pasu. Tyto banky nemusí žádat o udělení bankovní licence ČNB, neboť k výkonu dané činnosti jim stačí licence udělená jejich domovským státem, to znamená zemí, v níž se nachází sídlo banky. Na činnost subjektu, který využívá výhod jednotné licence v hostitelském státě, pak dohlíží orgán dohledu domovského státu. (ČNB ©2003-2019)

2.3.2. Přiměřenost kapitálu

Kapitálová přiměřenost vyjadřuje, jak je banka vybavena vlastními zdroji vzhledem k objemu a rizikovosti svých aktiv. Do tohoto ukazatele se promítají veškeré aktivity banky stejně tak jako potenciální ztráty, které bance vznikají ze znehodnocení aktiv. Minimální hodnota kapitálové přiměřenosti, kterou musejí banky dodržovat, byla stanovena podle vyhlášky a opatření ČNB na 8%. (ČNB ©2003-2019)

2.3.3. Pravidla úvěrové angažovanosti

Cílem úvěrové angažovanosti je diverzifikace pohledávek a podrozvahových položek banky k jednotlivým bankovním klientům či skupinám klientů. Pokud hovoříme o skupině klientů, máme tím na mysli, že tyto osoby jsou ekonomicky propojeny tak, že jeden z dlužníků má kontrolu nad jinou osobou, anebo vztahy mezi dlužníky jsou takové povahy, že finanční problémy jednoho z nich mohou způsobit finanční potíže ostatním. (Dochází tak k minimalizaci úvěrové rizika a některých dalších rizik.) Stanovení limitu angažovanosti banky je důležité zejména pro to, aby selhání klienta, vůči kterému je banka angažovaná poskytnutými úvěry, neohrozilo

hospodaření banky a došlo k rozložení rizika diverzifikací úvěrové angažovanosti. (Liška, 2014, str. 25)

Stanovení limitů pohledávek vůči jednomu klientovi, skupině ekonomicky vzájemně propojených klientů, členům vedení, akcionářům, zaměstnancům, pobočkám či sesterským a dceřiným společnostem je záležitostí každé země. Celkový stav úvěrů poskytnutých bankou jednomu dlužníkovi nebo jedné ekonomicky spjaté skupině osob nesmí přesáhnout 25% kapitálu banky. Dlužníci s úvěry nad 10% kapitálu podléhají oznamovací povinnosti centrální bance. (Kašparovská, 2006, str. 52)

Vůči akcionářům, členům vedení a zaměstnancům banky jsou limity úvěrů stanoveny obvykle na nižší hodnotu. To se týká rovněž úvěrů, které ústředí banky poskytuje svým pobočkám a sesterským a dceřiným společnostem. „*Všechny tyto limity – snad s výjimkou úvěrů zaměstnancům a pobočkám – současně sledují cíl prevence před jednou z možností rozpůjčování si vkladů samotnou bankou*“. (Revenda, 2011, str. 86)

2.3.4. Přiměřenost likvidity

Přiměřenost likvidity můžeme chápat jako schopnost banky dostát svým závazkům v době jejich splatnosti. Základní snahou bank je dosáhnouti co nejvyšší rentability. Čím více chce banka být rentabilnější, tím výnosnější musejí být její aktiva. Dlouhodobější úvěry, které jsou méně likvidními, ale zato výnosnějšími aktivy mohou tedy být pro banku více žádoucí než vysoce likvidní rezervy. Je tedy důležité najít co nejvíce vyhovující vztah mezi zajištěním likvidity a současným zvyšováním rentability – při akceptování stanovené míry rizikovosti investic.

Centrální banka může usměrňovat podnikatelské aktivity bank prostřednictvím pravidel likvidity. Jejich cílem by mělo být zajištění větší bezpečnosti podnikání a snaha o zvyšování důvěryhodnosti bank. Tato pravidla spočívají ve stanovení obligátní struktury aktiv a pasiv a vazeb mezi nimi. Stanovení konkrétních limitů v oblasti řízení rizika likvidity nechává Česká národní banka na bankách samotných. (Revenda, 2011, str. 383)

2.3.5. Povinné minimální rezervy

Povinné minimální rezervy jsou jedním z nástrojů (měnové politiky), který slouží k zajištění plynulosti mezibankovního platebního styku a zvyšování likvidity

banky. Každá banka, která na území České republiky získá licenci k bankovnímu podnikání nebo zde podnikání na základě jednotné bankovní licence má povinnost držet na vlastním účtu u České národní banky stanovený objem likvidních prostředků, tedy povinných minimálních rezerv. Tyto likvidní prostředky banky udržují na svém účtu platebního styku v Zúčtovacím centru ČNB.

Aktuální míra povinných minimálních rezerv je v Česku stanovena na 2% ze základny sloužící pro výpočet povinných minimálních rezerv. Podle opatření ČNB č. 2/2003 Sb. tvoří tuto základnu objem primárních závazků banky vůči nebankovním subjektům, jejichž splatnost nepřesahuje 2 roky. Od 12. 7. 2001 jsou povinné minimální rezervy bankám úročeny dvoutýdenní reposazbou ČNB. (ČNB ©2003-2019)

2.3.6. Poskytování informací bankami

Uveřejňování informací bankami a pobočkami zahraničních bank je důležité jak pro posílení důvěry veřejnosti v bankovní systém, tak rovněž z pohledu informační povinnosti kterou banky mají k centrální bance, popřípadě dalším institucím dohledu.

Rozsah a četnost zasílání informací obchodními bankami jsou upraveny zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů a také formou vyhlášek centrální banky, především vyhláškou č. 23/2014 Sb. Z pohledu rozsahu jde především o základní informace, kterými je například název a sídlo banky, výše základního kapitálu, přehled činností, které banka vykonává na základě získané licence a také informace o organizační struktuře banky – členů představenstva, dozorčí rady a vedoucích zaměstnanců banky. Veřejně dostupné bývají i výroční zprávy bank za poslední účetní období. (Kašparovská, 2006, str. 59)

3. Bankovní obchody

Hlavním cílem bankovních aktivit je poskytnutí služby klientovi. Tyto nabízené a prodávané služby banky považují za své bankovní produkty. I přes to, že banky nabízí širokou škálu produktů, můžeme mezi nimi nalézt určité společné vlastnosti, které Revenda (2000, str. 130) rozděluje do 3 skupin:

- Nákladově duální charakter – je pro něj charakteristické to, že dílčí bankovní produkty představují spojení hodnotové a věcné stránky. Hodnotová stránka je vyjádřena finančním objemem tohoto produktu (např. objemem úvěru či vkladu) a věcná stránka představuje počet jednotlivých produktů (např. počet úvěrových případů nebo přijatých vkladů).
- Nemateriální charakter – pro jednotlivé produkty udává 3 základní rysy. Prvním z nich je ten, že bankovní produkty jsou neviditelné, tudíž při jejich prodeji hraje významnou roli marketing a reklama s cílem upozornit a zaujmout cílovou skupinu. Za druhý znak můžeme označit jejich neskladovatelnost, což znamená, že se jimi nemůžeme předzásobit. Třetím rysem je nemožnost patentovat tyto produkty a chránit je tak před konkurencí.
- Vzájemná provázanost a podmíněnost – říká nám, že provedení určitého produktu je často podmíněno pořízením jiného. Nelze tedy například provést bezhotovostní platební styk, aniž by klient měl zřízen u své banky běžný účet.

Základní členění bankovních produktů vychází z jejich zachycení v bankovní bilanci, podle níž dělíme bankovní obchody na aktivní, pasivní a neutrální.

3.1. Aktivní bankovní obchody

Aktivní bankovní produkty se odrážejí v aktivech rozvahy banky. Banka při těchto obchodech vstupuje do postavení věřitele, což znamená, že jí vznikají různé pohledávky (příkladem mohou být poskytované úvěry či nákup dluhových cenných papírů) nebo určitá vlastnická práva (koupí majetkových cenných papírů). (Revenda, 2012, str. 97)

Hlavním cílem banky je dosažení maximálního zisku, ovšem za současné kontroly rizikových faktorů, které ji ohrožují. Během aktivních bankovních operací tedy banka dává do oběhu vlastní a jí svěřené peněžní prostředky s úmyslem dosažení takového výnosu, který převyší náklady na získání či držbu těchto prostředků. (Pospíšil, 2004, str. 55) Jak uvádí Meluzín (2018, str. 37), z hlediska banky se jedná o obchody aktivní, které banka provádí formou:

- typizovaných krátkodobých úvěrů (do 1 roku),
- individuálních střednědobých (do 4 let) a dlouhodobých úvěrů (do 10 let),
- hypotekárních úvěrů (do 20 – 25 let),
- osobních půjček a spotřebitelských úvěrů,
- obchodováním na peněžním trhu,
- nákupu obligací a jiných cenných papírů,
- eskontu a reeskontu obchodních směn.

3.2. Pasivní bankovní obchody

Pasivní bankovní obchody nalezneme naproti těm aktivním na pravé straně rozvahy a to v pasivech banky. Tento druh bankovních operací slouží bance k opatření kapitálu, jenž banka využije k financování aktivních obchodů. Bance realizací těchto obchodů vznikají různé závazky, což ji staví do pozice dlužníka vůči jejímu věřiteli. (Pospíšil, 2004, str. 55)

Pasivní obchody můžeme dělit na dvě skupiny. První skupina je nazývána jako primární zdroje, kam zařadíme volné peněžní prostředky od určitého ekonomického subjektu – obyvatelstva, podniků a institucí. Druhou skupinu poté tvoří sekundární zdroje, mezi které patří vklady bank a úvěry od centrální banky a ostatních komerčních bank. (Meluzín, 2018, str. 37)

Z bankovní bilance můžeme vyčíst, že mezi pasiva banky je řazen i její vlastní kapitál. Z tohoto důvodu bývají do pasivních bankovních obchodů řazeny i operace s vlastním kapitálem banky, díky nimž finanční zdroje získá emisemi vlastních obligací. Z pohledu Meluzína (2018, str. 38) banka nakupuje peníze formou:

- vkladů na požádání,
- termínovaných vkladů,
- úsporných vkladů,

- prodeje svých depozitních certifikátů,
- prodeje svých bankovních obligací,
- úvěrů od centrální banky a ostatních bank.

3.3. Neutrální bankovní obchody

Při neutrálních bankovních obchodech banka nevystupuje ani ve věřitelském ani v dlužnickém postavení a tyto obchody jsou tedy rozvahově neutrální, neboť zde není přijímán žádný vklad a není poskytován žádný úvěr. Banka zde vystupuje v roli finančního zprostředkovatele a umožňuje klientům s jejich vklady v bance efektivně nakládat. Výnosem z těchto obchodů, na rozdíl od aktivních a pasivních, nejsou úroky, ale banka si za jejich provádění inkasuje různé poplatky. (Šenkýřová, 2010, str. 98) Podle Meluzína (2018, str. 38) se jedná převážně o tyto typy obchodů:

- zakládání a vedení účtů,
- vedení platebního styku,
- otevírání akreditivů a obstarávání inkasa,
- vydávání šeků a platebních karet,
- nakupování a prodávání deviz a valut,
- nakupování s prodáváním cenných papírů
- finanční poradenství, pojistné a investiční služby apod.

3.4. Členění bankovních produktů dle účelu použití

Revenda (2012, str. 98) popisuje kromě klasického principu dělení bankovních obchodů, jež vychází z pohledu banky (bankovní rozvahy), i modernější přístup, který dělí bankovní operace podle účelu, kterou daný bankovní produkt plní pro klienta banky. Na základě tohoto přístupu je dělí do 5 skupin:

- Bankovní finančně úvěrové produkty, jež klientům umožňují získat od banky finanční prostředky.
- Vkladové (depozitní) produkty – pro klienty představují možnost finančního investování.
- Platebně zúčtovací bankovní produkty klientům umožní provádět platební a zúčtovací styk prostřednictvím banky.
- Produkty investičního bankovníctví dávají klientům možnost finančního investování skrze derivátové nástroje.

- Pokladní a směnárenské produkty – znamenají transakce s hotovými penězi či směnu hotových peněz z určité měny do druhé.

4. Retailové bankovní produkty

Jako retailové bankovníctví můžeme označit bankovníctví maloobchodní, přičemž klienti pochází z řad občanů a menších podnikatelů. Pro účely této práce bude nejvhodnější zaměření se na retailové bankovní produkty především z toho důvodu, že klienti využívající tyto produkty tvoří největší část zákazníků banky. (Dvořák, 2005, str. 257) Opakem k retailovému bankovníctví je bankovníctví korporátní, které se zaměřuje na velké podnikatele a firmy.

Nabídka bank pro retailovou klientelu je často obměňována a rozšiřována na základě neustále vzrůstající konkurence v bankovním sektoru. Retailové banky se snaží zaměřit na co nejširší skupinu obyvatel, ať už se jedná o nabídky pro studenty, rodiny či děti. Mezi základní produkty, které banka těmto klientům poskytuje, můžeme zařadit založení a vedení běžného účtu, spořicího účtu, sjednání hypotéky či hotovostní a bezhotovostní operace jak na tuzemském tak zahraničním trhu.

4.1. Depozitní produkty

Mezi hlavní formy retailových bankovních produktů, kterými banky financují své aktivní obchody, řadíme: vklady na běžných účtech, termínované vklady, úsporné vklady a vklady na spořicího účtu. Klienti mají u banky dočasně uložené své volné finanční prostředky, přičemž výnos, který klientovi plyne z těch uložených peněz, se nazývá úrok. Úroková sazba je vyjádřením relativní míry úroku, neboli podílem úroku na jistině (nominální částce). (Dvořák, 2005, str. 409)

4.1.1. Běžný účet

„Zřízení běžného účtu představuje jeden z výchozích bodů vzájemným vztahů mezi klientem a bankou. Běžný účet je účet, který vede banka pro klienta, jehož hlavní funkcí je provádění platebního styku.“ (Dvořák, 2005, str. 262) Tímto vkladem na požádání rozumíme vklad či zůstatek na běžném účtu, se kterým může klient zacházet bez jakéhokoli omezení vycházejícího ze strany banky, tedy bez výpovědních lhůt. Přístup k peněžním prostředkům na běžném účtu lze mít prostřednictvím řady produktů, jako jsou platební karty, internetové bankovníctví, či mobilní centrum. (Kalabis, 2005, str. 28)

Úroková sazba u těchto účtů bývá zpravidla velmi nízká a to z důvodu možnosti kdykoli disponovat vkladem a také z důvodu relativně vysokých provozních nákladů spojených s vedením těchto vkladů. Právní úprava těchto účtů je obsažena v obchodním zákoníku. Aby došlo ke vzniku běžného účtu, je zapotřebí písemné smlouvy doplněnou o podpisový vzor či smlouva v elektronické podobě řádně elektronicky podepsaná. Sjednanou smlouvu o běžném účtu může majitel kdykoli s okamžitou platností vypovědět. (Kašparovská, 2004, str. 50)

Banka si za vedení účtu a provádění platebních operací může ovšem účtovat různé poplatky a provize dle svého zveřejněného sazebníku. Při výběru toho nejvhodnějšího běžného konta je důležité, aby klient vzal v potaz nejen výši úrokové sazby, která bývá relativně nízká, ale i výši těchto poplatků a provizí, které ve výsledku mohou při srovnávání běžných kont u různých bank hrát významnější roli než samotná úroková sazba. (Dvořák, 2005, str. 270)

Výhodnost vkladů na viděnou pro banku spočívá v existenci tzv. vkladové sedliny. Suma zůstatků na účtech se sice den ode dne mění, ovšem jistá část těchto vkladů (vkladová sedlina) zůstává bance prakticky neustále k dispozici a banka ji tak může použít pro svoje potřeby. Tato vkladová sedlina vzniká především z toho důvodu, že klienti za normálních okolností nečerpají celé vklady a na účtech udržují jistou úroveň pohotovostních peněz. (Meluzín, 2018, str. 45) Výše a stabilita sedliny se zpravidla jeví jako rostoucí s velikostí banky. (Revenda, 2012, str. 106)

Při zakládání smlouvy o běžném účtu se může klient s bankou dohodnout, že v případě nedostatečného množství volných prostředků na tomto účtu mu banka poskytne úvěr na tomto účtu, zůstatek účtu tedy může přecházet do debetu. Jedná se o tzv. kontokorent neboli kontokorentní úvěr, jímž se budeme zabývat v kapitole o úvěrových produktech. (Kalabis, 2005, str. 28)

4.1.2. Termínované vklady

Za termínované vklady považujeme jednorázově uložený dohodnutý objem peněz na předem stanovenou dobu bez možnosti jeho předčasného ukončení, čímž se klient vzdává možnosti s tímto vkladem disponovat. Zpravidla se jedná o vyšší částku, se kterou je spojen vyšší úrokový výnos. Vyšší úrok je dán tím, že termínované vklady představují pro banku stabilní peněžní zdroj použitelný k dalšímu obchodování a také tyto vklady zvyšují bance její likviditu. Úrokové sazby z těchto vkladů se zvětšují

v závislosti na velikosti vkladu a době trvání vkladu (tzv. pásmové úročení). (Meluzín, 2018, str. 45)

Z hlediska délky trvání vkladového vztahu rozlišujeme vklady na: krátkodobé se splatností od několika dnů do jednoho roku, střednědobé se splatností zpravidla od jednoho roku do čtyř let a dlouhodobé se splatností od pěti let déle. (Šenkýřová, 2012, str. 118)

Speciálním typem termínovaných vkladů jsou revolvingové termínované vklady, které jsou krátkodobé a bez možnosti předčasného ukončení. Pokud klient bance v předstihu neoznámí, že vklad již dále nechce obnovit, banka automaticky tento vklad obnoví na stejnou lhůtu a stejnou nebo aktuální úrokovou sazbu. (Kašparovská, 2004, str. 51)

4.1.3. Úsporné vklady

Úsporné vklady jsou peníze uložené fyzickými osobami na úsporných účtech u banky na časově neohrazenou dobu, proti nimž je bankou vystaven doklad, zpravidla vkladní knížka (může jím být i vkladní list). Se vkladem je možno disponovat pouze po předložení tohoto dokladu. Od termínovaných vkladů se liší především tím, že se v průběhu uložení mění zůstatek v důsledku vkladů a výběrů. (Reveda, 2012, str. 107)

Jejich výhodou pro banky je to, že má tyto zdroje na delší dobu a může je s jistou dávkou rizika využívat k financování dlouhodobějších aktiv. Vkladní knížky jsou považovány za spořicí produkt, který není určen pro platební styk. Banky je musí vždy vést na jméno, vedení anonymních účtů již současná právní úprava nepovoluje. Dříve byly na vkladní knížce povoleny pouze hotovostní vklad a výběr, ovšem s postupným rozvojem bezhotovostních převodů banky umožňují i bezhotovostní vklady na účty vkladních knížek. (Meluzín, 2018, str. 47)

4.1.4. Vklady v rámci stavebního spoření

Základní princip stavebního spoření spočívá v tom, že vkladatel dlouhodobě ukládá prostředky u specializované banky. V průběhu tohoto spoření může čerpat státní podporu, pokud se jedná o fyzickou osobu, a po jeho skočení při splnění určitých podmínek získává zpět nejen své úspory, ale i nárok na účelově vázaný úvěr ze stavebního spoření. Velkou výhodou u tohoto typu spoření jsou fixní úrokové sazby

z vkladů i úvěrů, které jsou pevně stanoveny ihned při uzavření smlouvy a v průběhu je nelze měnit. (Meluzín, 2018, str. 53)

4.1.5. Spořicí účty

Spořicí účty v sobě spojují výhody běžného a termínovaného účtu. Na rozdíl od termínovaných vkladů jsou finanční prostředky klientovi ihned k dispozici a zároveň jsou tyto účty výhodněji úročeny než ty běžné. Některé banky používají k úročení peněz na spořicích kontech jedinou sazbu, některé naopak využívají pásmového úročení, což znamená, že se různým částkám na účtu stanoví různé úrokové sazby. Klienti by si ovšem měli dát pozor na výši poplatků, které si banky za vedení tohoto účtu strhávají. (Peníze.cz, ©2000-2019)

Spořicí účet může být propojen s běžným nebo termínovaným účtem, což nám umožňuje mezi nimi převádět prostředky například tak, že pokud by nám na běžném účtu klesly prostředky pod požadovanou mez, dorovnaly by se z účtu spořicího. Přístup k těmto vloženým prostředkům je také možný skrze telefonní i internetové bankovníctví. (Kalabis, 2005, str. 28)

4.2. Úvěrové produkty

„Úvěr je možné definovat jako časově omezené, úplatné zapůjčení peněz k volnému nebo smluvně vázanému použití.“ (Kalabis, 2005, str. 71) Poskytování úvěrů potenciálním klientům patří mezi nejdůležitější obchody komerčních bank. Právním základem úvěrového vztahu je smlouva o úvěru, která je v českém právním řádu upravena obchodním zákoníkem. Banky poskytují celou řadu různých úvěrů, které se vyznačují specifickými rysy a to především k čemu tyto úvěry slouží a také doba na kterou jsou sjednány.

Pro potřeby této práce se zaměříme pouze na peněžní úvěry, které představují skutečné poskytnutí likvidních prostředků jako v hotovostní tak bezhotovostní měně. Klient je pak povinen v dohodnuté lhůtě splatit přijatý úvěr včetně úroků z něho plynoucích. Peněžní úvěry si dále budeme klasifikovat na hypoteční úvěr, kontokorentní úvěr a spotřebitelský úvěr.

4.2.1. Hypoteční úvěr

Hypoteční úvěr patří k nejstarším druhům bankovních úvěrů. Rozumí se jím úvěr poskytnutý právnické či fyzické osobě a jeho hlavním rysem je způsob jeho

zajištění, kterým je zástavní právo k nemovitosti. Z povahy tohoto zajištění vyplývá, že hypoteční úvěry jsou bankami považovány za nízko rizikové. (Černohorská, 2017, str. 126)

„V zákoně o dluhopisech již není výslovně uvedena podmínka poskytnutí úvěru na investice do nemovitostí, hypoteční banky proto mohou nabízet hypoteční úvěry účelově vázané na pořízení nemovitosti, stejně jako neúčelové hypoteční úvěry, označované jako americké hypotéky.“ (Meluzín, 2018, str. 92) Poskytování tzv. americké hypotéky umožňuje zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech. Výhodou tohoto typu hypotéky je nižší úroková sazba a delší doba splatnosti (15 až 20 let) než u klasických spotřebitelských půjček, ovšem je nutno počítat s poměrně vysokými poplatky za poskytnutí a správu úvěru na rozdíl od účelových hypotečních úvěrů. (Kalabis, 2005, str. 79)

Splatnost hypotečních úvěrů se většinou sjednává v rozmezí 5 až 30 let (účelová hypotéka) či max. 20 let (neúčelová hypotéka). (Meluzín, 2018, str. 97) Hypoteční úvěr je možné splatit hned několika způsoby. Ve většině případů je však splácen konstantními splátkami anuitami. Anuitní splácení představuje pravidelné měsíční splátky, které jsou v časovém horizontu stále stejně vysoké, přičemž anuita obsahuje jak složku úrokovou (již se splácí úrok), tak i složku úmorovou (již se splácí úvěr). (Černohorská, 2017, str. 126)

Úroková sazba u hypotečních úvěrů může být stanovená jako pevná sazba, pohyblivá sazba či kombinace obou těchto možností. Banky nabízí svým klientům tzv. fixní úrokovou sazbu, která se odvíjí od délky této fixace. Po tuto dobu banka svému klientovi garantuje, že dohodnuté úroky se nebudou měnit. To znamená, že například při tříleté fixaci má klient garantovanou stále stejnou výši úrokové sazby po dobu 3 let. V případě, že by v budoucnu úrokové sazby rostly, je tato pevná úroková sazba pro klienta výhodná, neboť by dosahovala nižší hodnoty než by byla aktuální úroková míra. (Meluzín, 2018, str. 96)

Nabídka fixních úrokových sazeb bankami je v současnosti široká, standardní je však fixace na dobu 1, 3, 5, 10 a 15 let. Čím je delší doba fixace, tím je i vyšší úroková sazba. Během celého období, na které je úroková sazba fixována, klient nemůže svůj dluh předčasně splatit, respektive pokud tak učiní, budou mu z tohoto jednání vyplývat určité finanční sankce. (Meluzín, 2018, str. 96.)

4.2.2. Spotřebitelský úvěr

Spotřebitelské úvěry jsou úvěry poskytované spotřebitelům – fyzickým osobám a domácnostem a které slouží na nepodnikatelské účely – na nákup spotřebních produktů a služeb. Tyto spotřební půjčky mohou poskytovat jak banky, tak také nebankovní instituce. Zpravidla se jedná o krátkodobé až střednědobé půjčky, poskytované jako nezajištěné úvěry, což znamená, že na dlužníku se nepožaduje reálné zajištění ani ručení třetí osobou. Poskytování spotřebitelských úvěrů je v ČR legislativně upraveno zákonem č. 257/2006 Sb. (Černohorská, 2017, str. 123)

Dříve byly spotřebitelské úvěry doménou zejména spořitelien a úvěrových družstev, v současné době se na tyto produkty zaměřují i velké banky. Hlavním důvodem je fakt, že spotřebitelé a domácnosti představují pro obchodní banky největší zdrojovou základnu a banky se je tak snaží udržet rozšiřováním nabídky bankovních produktů. Spotřebitelské úvěry můžeme rozlišovat na základě toho, zda jsou poskytovány jako účelové či neúčelové, hotovostní či bezhotovostní, anebo splátkové či nesplátkové (tj. úhrada jednorázově). (Kašparovská, 2004. str. 45)

Dlužník povinně splácí úvěr v pravidelných, stejně velkých splátkách (konstantní anuitou), přičemž v průběhu splácení se mění pouze poměr úrokové a úmorové části. Pro úrokové sazby ze spotřebitelských úvěrů ve většině případů platí, že bývají relativně vysoké, což plyne z rizika, které je s nimi pro banky spojeno. Banky mají povinnost ve smlouvě o spotřebitelském úvěru uvádět roční procentuální sazbu nákladů (RPSN). Výpočet RPSN upravuje zákon 257/2016 Sb. (Černohorská, 2017, str. 123)

4.2.3. Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr patří v nynější době ve vyspělých ekonomikách k nejvýznamnějším krátkodobým bankovním úvěrům. Je poskytován jako doplněk k běžnému účtu tak, že klient může čerpat peníze z tohoto účtu i v případě, že na něm nemá dostatečně velkou hotovost, jinými slovy může přecházet do debetu. Pokud klient využívá tohoto typu úvěrů, musí z něho bance platit úroky, které jsou vyšší, než je úročení běžného účtu.

V úvěrové smlouvě je určen úvěrový rámec, který určuje maximálně přípustný debet na kontokorentním účtu. Poplatky účtované klientovi bankou jsou závislé právě na výši tohoto úvěrového rámce. Splatnost kontokorentního úvěru je v zásadě

krátkodobá - doba, na kterou je smlouva uzavírána, bývá zpravidla 1 rok. Je však obvyklé, že banka svým klientům úvěr každoročně prolonguje, tudíž úvěrový vztah může mít střednědobý i dlouhodobý charakter. (Šenkýřová, 2010, str. 192)

5. Nízkonákladové banky na trhu České republiky

Díky technickému pokroku a novým moderním technologiím došlo k rozvoji přímého bankovníctví, což umožnilo nízkonákladovým bankám vstoupit na náš trh. Jejich začátek na českém trhu datujeme rokem 2007, kdy k nám přišla polská mBank. Roku 2010 získala bankovní licenci Fio banka, jež na našem trhu působila do té doby jako družstevní záložna a burzovní společnost Fio. Roku 2011 vstoupila na český trh hned trojice bank a to ZUNO Bank, Equa bank a Air Bank. Zmíněná ZUNO Bank však na našem trhu nadále nepůsobí, jelikož 2. června 2017 byly všechny její bankovní aktivity převedeny do Raiffeisenbank. (Raiffeisenbank, ©2019)

Hlavní strategií těchto nově vznikajících bank se staly nízké až nulové poplatky za bankovní služby, vyšší úrokové sazby u spořicíh účtů, než byly nabízeny klasickými bankovními institucemi, jasnější a přehlednější pravidla u finančních produktů a služby šité zákazníkům na míru. Politice levných účtů a výhodného spoření se však s rostoucí konkurencí na trhu přizpůsobily i tradiční bankovní instituce, u nichž už je také možné získat účty bez poplatků.

K distribuci svých nabízených produktů využívají nízkonákladové banky především internet, jejich služby lze sjednat online s minimem papírování. Byla to právě mBank, která klientům představila zcela nový samoobslužný model, jehož podstatou bylo spravování si každodenních bankovních operací samotným klientem a to právě prostřednictvím internetového a také telefonického bankovníctví. Pobočky měly sloužit jen jako poradenská centra a místa pro sjednání hypotéky. (mBank, ©2015)

Nevýhodou pro některé klienty, kteří spíše preferují osobní kontakt s bankovními poradci, může být u nízkonákladových bank jejich síť kamenných poboček, která je oproti klasickým bankovním domům omezená. Nižší počet sítě poboček a s tím související i nižší počet potřebných zaměstnanců přirozeně znamená pro nízkonákladové banky snížení nákladů. Absence osobního finančního poradce, jež klasické banky svým klientům přiřazují, ovšem může při případném řešení nastalých problémů činit komunikaci s bankou obtížnější.

V poslední době ale můžeme sledovat, vzhledem ke konkurenčním podmínkám na trhu, že i nízkonákladové banky se snaží o rozšíření svých pobočkových sítí a jít tak

vstříc těm zákazníkům, kteří ještě stále preferují osobní kontakt s bankou namísto řešení bankovních záležitostí on-line. Například Air Bank začínala v roce 2011 se 12 pobočkami, přičemž na konci roku 2017 jejich počet činil už 35. mBank rozděluje svoje obchodní místa na finanční centra a mKiosky. Finanční centrum je klasická kamenná pobočka, jež má otevřeno pouze v pracovní dny. Mkiosky jsou umístovány do nákupních center, a to právě kvůli velkému soustředění potenciálních klientů a zároveň jak Meluzín (2018, str. 197) uvádí, slouží tyto kiosky jako nízkonákladové pracoviště pro nabídku bankovních produktů a k obsluze klientů v místě aktuální potřeby. Fio banka začínala roku 2010 na 57 pobočkách, přičemž ke konci roku 2017 jejich počet stoupl na číslo 79. Equa bank měla v roce 2011 otevřeno 13 kamenných poboček, na konci roku 2018 to bylo již 25 obchodních míst. Ve srovnání s například jednou z klasických bankovních institucí z tzv. velké trojky – Českou spořitelnou (kromě ní sem řadíme ještě KB a ČSOB), jsou tato čísla stále několikanásobně menší, jelikož k roku 2017 činil počet jejích kamenných poboček číslo 517.

Rozlišovacím znakem mezi klasickými bankovními institucemi a nízkonákladovými bankami může být i počet bankomatů napříč Českou republikou. Nízkonákladové banky nemají síť bankomatů rozšířenou natolik, jako je tomu u klasických bankovních institucí, což může mít za následek poplatky za výběry. Například mBank nemá zřízené své vlastní bankomaty, ale k výběru využívá jakékoli bankomaty, které se v ČR nachází. Zdarma z těchto bankomatů mohou klienti vybírat jen v případě, že jsou držiteli Zlaté mkarty či výběr přesahuje částku 1500 Kč. (mBank, ©2015) Fio banka měla ke konci roku 2017 zřízeno 168 bankomatů.

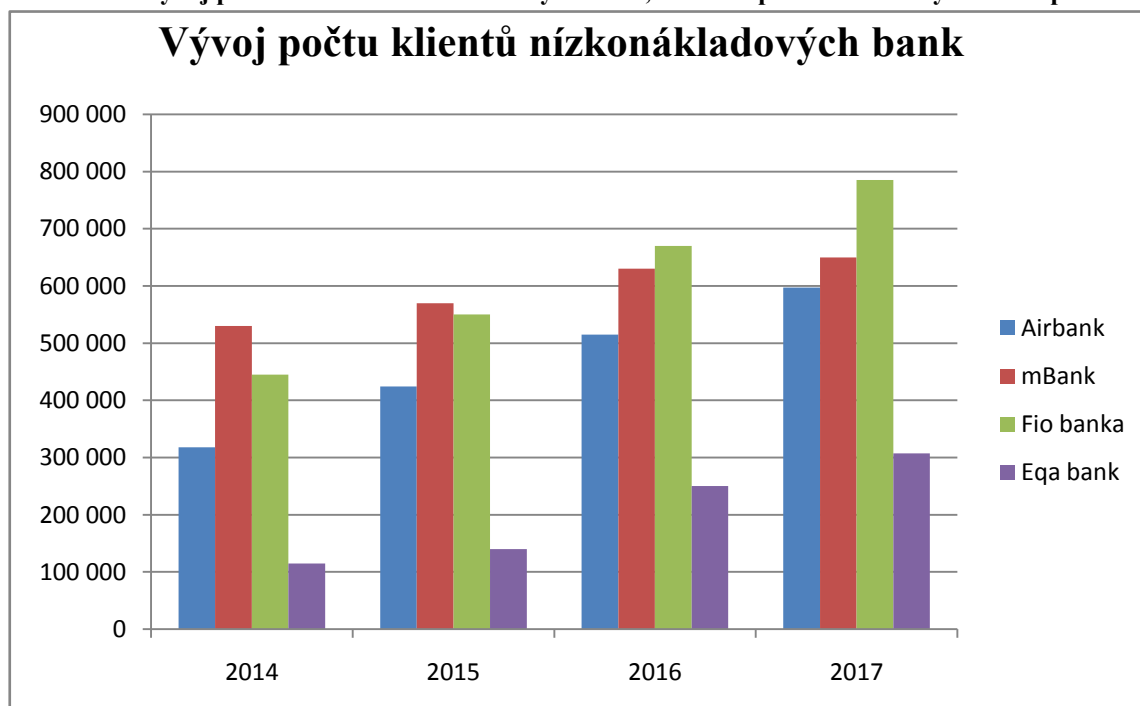
Air Bank během roku 2018 investovala do výrazného rozšíření své sítě bankomatů a s celkovým počtem 365 se tak stali pátou bankou s největší vlastní sítí bankomatů u nás. Vyslyšela také přání svých zákazníků a bankomaty staví i v menších městech, kde nemá svoji pobočku, což u nízkonákladových bank nebývalo tak častým jevem. Stejně jako mBank tak i Equa bank nabízí retailovým klientům při zřízení běžného účtu neomezené výběry ze všech bankomatů v ČR, které jsou na rozdíl od výběrů u mBank zcela zdarma. Ve srovnání s klasickými bankovními institucemi, Komerční banka disponuje na našem území se 776 bankomaty, Česká spořitelna jako největší bankovní instituce u nás s 1704 bankomaty a ČSOB s 1070 bankomaty.

Jak můžeme sledovat na obrázku č. 1 níže, nízkonákladovým bankám, které jsou na našem trhu podstatně kratší dobu než klasické bankovní domy, neustále každým rokem narůstá počet klientů. Bankovní účet bez poplatků a základní bankovní služby zdarma byly hlavní lákadla, kterými se nízkonákladové banky snažily přetáhnout klienty od svých největších konkurentů – především velké trojky. V situaci kdy se velké banky podívaly na ty nízkonákladové jako na jeden celek, spatřily nově vznikající hrozbu v podobě konkurence a byly nuceny se nově vznikajícím trendům na trhu, nastaveným nízkonákladovými bankami, přizpůsobit a reagovat na ně novými inovacemi.

Účty bez poplatků se staly v průběhu času téměř samozřejmostí a nemusí tedy při výběru banky klientem hrát klíčovou roli, jako tomu bylo při vstupu nízkonákladových bank na trh. I z tohoto důvodu se tyto nejmladší banky snaží rozšiřovat svoji paletu nabízených produktů, nabízet úročení i běžných účtů a také držet krok s nově vznikajícími inovacemi týkající se především mobilního bankovníctví, které se svými funkcemi blíží tomu internetovému.

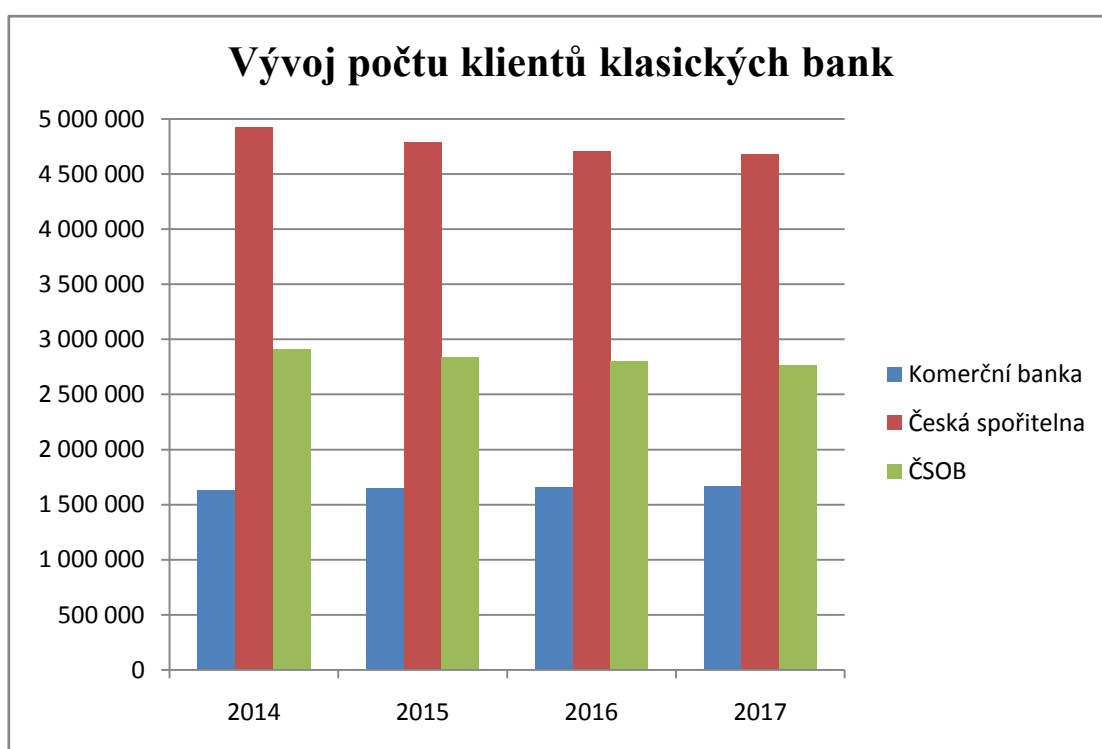
Z pohledu nízkonákladových bank získala od roku 2014 do konce roku 2017 nejvíce nových klientů Fio banka a to 340 000. Za ní následuje Air bank s 279 000 novými klienty, na třetím místě se umístila Equa bank s počtem 192 000 nových klientů a mBank získala v těchto letech 120 000 nových zákazníků.

Obrázek 1: Vývoj počtu klientů nízkonákladových bank, Vlastní zpracování dle výročních zpráv

Ve srovnání s klasickými bankovními institucemi na obrázku č. 2 můžeme sledovat opačný proces, tedy klesající počet klientů, který ovšem vzhledem ke stále vysokému počtu jejich klientů nemá výraznější vliv na změnu struktury našeho bankovního trhu. Jediná Komerční banka z velké trojky vykázala během let 2014 –2017 nárůst o 38 000 nových klientů. Česká spořitelna během tohoto období přišla o 246 571 klientů. I nadále však zůstává jedničkou na našem bankovním sektoru a to s celkovým počtem 4 674 173 zákazníků. ČSOB, braná pouze z pohledu samotné banky, nikoli jako skupiny ČSOB, přišla během těch let o 142 000 klientů.

Obrázek 2: Vývoj počtu klientů klasických bank, Vlastní zpracování dle výročních zpráv bank

Za nízkonákladovou banku bych tedy vymezila takovou banku, jejíž počet zaměstnanců nepřesahuje počet 1000. K tomuto číslu se nejvíce blíží Air Bank s 800 zaměstnanci, Equa bank má například 600 zaměstnanců. Oproti nim klasické bankovní instituce mají všechny nad 8 000 zaměstnanců. V počtu bankomatů nízkonákladové banky dosahují čísel nižších než 400. Klasické bankovní instituce mají všechny nad 700 bankomatů. Z pohledu poboček nedosahují nízkonákladové banky čísel vyšších než 100. Velké bankovní domy mají okolo 300 poboček a více.

6. Komparace vybraných retailových produktů zvolených bank

Předmětem této bakalářské práce je analýza a komparace bankovních produktů nabízených pro retailovou klientelu jak klasickými bankovními institucemi, tak i těmi nízkonákladovými. Ke srovnání těchto produktů jsem zvolila jako zástupce klasické bankovní instituce Komerční banku, za nízkonákladovou to bude Fio banka. Důvod proč jsem si ke komparaci zvolila právě tyto banky je takový, že z výsledků mého dotazníkového šetření vyšla jako klienty nejvíce využívaná klasická bankovní instituce Komerční banka a z nízkonákladových se stala nejvyužívanější právě Fio banka. Jelikož detailní komparace všech bankovních produktů by byla značně zdlouhavá a pro tuto práci nevyhovující, zaměříme se pouze na běžný účet, spořicí účet, hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr a kontokorent.

6.1. Základní informace o vybraných bankách

6.1.1. Komerční banka

Komerční banka byla založena roku 1990 vyčleněním obchodní činnosti z bývalé Státní banky československé na území České republiky. O dva roky později schválením privatizačního projektu tehdejší vlády došlo k transformaci státního peněžního ústavu Komerční banka na akciovou společnost. V červenci roku 1995 vstoupily akcie banky na mezinárodní kapitálové trhy. Důležitý byl pro Komerční banku rok 2001, kdy vláda České republiky prodala svůj podíl francouzské skupině Société Générale za cenu 40 miliard Kč. V říjnu roku 2006 získala Komerční banka zbývající akcie společnosti Modrá pyramida stavební spořitelna a svůj podíl ve společnosti tak zvýšila ze 40 na 100%. Za dobu své existence se stala jednou z předních bankovních institucí nejen v České republice, ale také ve střední a východní Evropě.

Hlavní zásada, na které si Komerční banka zakládá, je trvalý vztah s klientem. I pro to má každý z nich svého osobního poradce, který mu připraví řešení na míru. Hlavní odlišností od nízkonákladových bank může být její zaměření nikoli pouze na retailovou klientelu, ale také na podnikatelské subjekty a investiční bankovníctví. Jak na svých stránkách uvádí, jejích služeb využívá polovina velkých firem a třetina podnikatelů. Mezi další specializované služby, které Skupina Komerční banky nabízí,

patří penzijní připojištění, stavební spoření, faktoring, spotřebitelské úvěry a pojištění. Zaměřuje se také na podporu sportu, kultury a vzdělávání. Roku 1994 zřídila svoji vlastní nadaci – Nadace KB Jistota, která se zaměřuje především na pomoc sociálně hendikepovaným, seniorům a lidem zasaženým přírodními katastrofami. Střední a velké podniky, jejichž obrat se pohybuje mezi 60 mil. Kč a 1,5 mld. Kč, jsou obsluhováni prostřednictvím 11 korporátních divizí po celé ČR. Klienti, jejichž obrat přesahuje 1,5 miliard Kč za rok, jsou pak obsluhováni skrze 4 obchodní divize v České republice a jedné obchodní divize na Slovensku. (KB, ©2019)

6.1.2. Fio banka

Fio banka je jedinou českou bankou na domácím trhu a která byla založena roku 1993 jako společnost zaměřená na obchodování s cennými papíry. O tři roky později snaha o rozšíření poskytovaných finančních služeb vedla k založení vlastní družstevní záložny. Důležitým milníkem v historii Fio banky byl rok 2006, kdy Fio koupilo mimoburzovní trh RM-SYSTÉM, který se o 2 roky později stává burzou a svůj název mění na RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s. Díky bohaté síti poboček RM-SYSTÉMU, nacházející se téměř v každém okresním městě, začalo Fio poskytovat své investiční a bankovní služby po celé České republice.

Roku 2010 Fio banka získává bankovní licenci a o rok později jako první banka v Česku uvedla na trh Smartbanking pro chytré telefony. Za dobu svého působení získala řadu ocenění, jako například Nejdynamičtější banka v ČR (2011, 2012), Bankovní inovátor roku (2012, 2013, 2014) či Nejvstřícnější banka roku (oceněna již 6x). Jak sama na svých stránkách uvádí, důraz je kladen především na nízké provozní náklady a maximální automatizaci, což jí umožňuje poskytovat běžné bankovní služby zcela bezplatně. Bankovní poplatky tedy pro ni nepředstavují hlavní zdroj výnosů, tím je rozdíl mezi přijatými úroky z úvěrů a vyplacenými úroky na vkladech. Dalším důležitým zdrojem výnosů jsou pro Fio banku investiční služby, které zatím nejsou mezi nízkonákladovými bankami natolik rozšířené. Patří jí dominantní postavení na našem trhu v obchodování s akciemi přes internet. Roku 2017 banka reagovala na rostoucí zájem o úvěry na bydlení zřízením specializované pobočky věnované pouze zájemcům o tento druh bankovního produktu. Během následujícího roku pak došlo k otevření druhého specializovaného hypocentra.

Své služby banka poskytuje jak soukromým osobám, tak i podnikatelským subjektům. Typickými bankovními službami, které Fio banka nabízí, patří běžné, spořicí či termínované účty, provádění platebního styku, vydávání platebních karet a poskytování úvěrů. Neustále klade důraz na rozšiřování sítě svých kamenných poboček a instalaci nových bankomatů. Z pohledu nízkonákladových bank roste počet jejích klientů největším tempem. Výše bilanční sumy Fio banky (108 mld.) za rok 2017 je sice o jeden řád nižší, než je tomu u Komerční banky (1 004 mld.), ale za poslední 4 roky došlo k nárůstu o 38%, přičemž u Komerční banky dosahoval pouze necelých 5%. (Fio banka, ©2018)

6.2. Nabídka bankovních produktů u Komerční banky

6.2.1. Běžný účet

Komerční banka rozděluje sekci bankovních účtů do tří kategorií – dospělý, student a dítě. Dospělí klienti mají možnost výběru ze 4 nabízených účtů, kterými jsou MůjÚčet, MůjÚčet Plus, MůjÚčet Gold a pro náročnější klienty má banka připravený balíček tzv. Top Nabídka. Studenti, kteří dosáhli věku 15 let, si mohou zvolit Studentský účet G2 či v případě studia v zahraničí balíček Erasmus. Při zakládání účtu pro děti mají rodiče na výběr ze 2 variant. První z nich je MůjÚčet Junior, který může být zřízen pro děti od 6 let věku. Druhým je Spořicí účet Junior, na základě kterého mohou rodiče svým dětem spořit už od jejich narození.

Výhodou konta MůjÚčet je vedení tohoto účtu zcela bez poplatků spolu s měsíčním zasíláním výpisu v elektronické formě. V rámci vedení účtu klient zdarma získá debetní kartu, k níž je možné sjednat cestovní pojištění, a samozřejmě i internetové bankovníctví. Jako u všech ostatních účtů KB je i zde výběr z vlastních bankomatů zdarma. Výběr hotovosti z cizího bankomatu je u tohoto typu účtu účtován částkou 39 Kč, výběrem z bankomatu ze zahraničí částkou 99 Kč. Za tuzemskou elektronickou odchozí platbu, provedení trvalého příkazu a odepsání inkasa si však banka účtuje 6 Kč.

MůjÚčet Plus je již měsíčně zpoplatněn částkou 39 Kč. V balíčku ovšem najdeme oproti předchozímu typu účtu 2x měsíčně zdarma výběr hotovosti z bankomatů v zahraničí a zdarma je také provedení trvalého příkazu, odepsání inkasa a všechny domácí odchozí úhrady v Kč.

MůjÚčet Gold je sice zpoplatněn měsíční částkou 169 Kč, ale v ceně balíčku nalezneme výběry hotovostí z bankomatů po celém světě i v ČR zdarma, cestovní pojištění platné celosvětově pro celou rodinu, všechny elektronické transakce jsou taktéž zdarma a výhodou je i nonstop asistenční služba pro cesty autem po Evropě.

TOP nabídka je exkluzivní běžný účet, k němuž zákazník dostane prémiové karty dle jeho vlastního výběru. Poskytnutá prémiová karta Platinum Visa či debetní Zlatá karta nabízí klientům nadstandardní pojistný program pro držitele karty i jeho rodinu, telefonní, internetové i mobilní bankovníctví, výběr hotovosti platební kartou po celém světě a všechny transakce zadané přes internet i mobilní telefon jsou také zdarma. Účet je dostupný jak v domácí tak cizí měně a měsíční poplatek činí 490 Kč, popřípadě při splnění zadaných podmínek může být i zdarma. Banka také zaručuje, že o finance klienta, či pokud si to klient bude přát i o finance celé jeho rodiny, se budou starat ti nejlepší bankéři, certifikovaní v oblasti investic.

Studentský účet G2 slouží pro studenty od 15 let. Vedení účtu je přitom zdarma až do 30 let. Klienti, kteří dosáhli 20 let věku, musí při zřízení účtu předložit bance potvrzení o studiu nebo průkaz ISIC. U klienta do 18 let je podmínkou při zřízení účtu přítomnost zákonného zástupce a předložení rodného listu. Výhodou tohoto konta jsou zdarma všechny odchozí platby v Kč jak z internetu tak mobilu i všechny domácí příchozí úhrady v Kč na běžný účet. Stejně jako je tomu u běžných účtů pro dospělé, i zde může klient vybírat hotovost z bankomatů KB zdarma, výběr hotovosti z bankomatů v zahraničí je zdarma možný pouze 1x, za další výběry se účtuje částka 99 Kč. Výběry z cizích bankomatů v ČR jsou zpoplatněny částkou 39 Kč. Součástí tohoto balíčku je i možnost sjednat povolený debet do 5000 Kč bez úroků, podmínkou je ovšem dosažení věku 18 let a doložení potvrzení o studiu. Komerční banka nabízí peněžní bonus ve výši 350 Kč při sjednání s průkazem ISIC vydaným v ČR. (KB, ©2019)

6.2.2. Spořicí účet

I v rámci spořicího účtu Komerční banka nabízí svým klientům výběr ze dvou kategorií a to Spořicí účet pro dospělé a Spořicí účet Junior pro děti již od narození. U spořicího účtu pro dospělé je dále možnost výběru ze tří kategorií, jimiž jsou Konto Bonus, Konto Bonus Invest a Konto Bonus Aktiv. Spořicí účty jsou úročeny základní

úrokovou sazbou s možností dosáhnutí i na sazbu bonusovou. O spořicí účet pro dospělé může žádat klient starší 18 let věku a musí mít vedený běžná účet u KB.

Prvním z možných spořicích účtů je Konto Bonus. Tento účet nabízí zhodnocení prostředků klienta a zároveň okamžitý přístup k jeho financím. Peníze má klient neustále k dispozici bez jakékoli výpovědní lhůty a lze je spravovat jak přes internetové, tak i mobilní bankovníctví. Základní úrok ve výši 0,15 %, je připisován čtvrtletně, bonusový úrok ve výši 0,15 % pololetně, přičemž je počítán z nejnižšího zůstatku na účtu za kalendářní pololetí.

Konto Bonus Invest je vhodný pro klienty, kteří chtějí své peníze zhodnotit částečným uložením na spořicím účtu a zbytek investovat. Základní úrok je i zde připisován čtvrtletně, bonusový pololetně. Bonusové úročení u tohoto typu balíčku klient získá při investování do vybraných investičních produktů. Vypočítá se z nižší z částek vkladu do zvolených investičních produktů za dané a předcházející pololetí a nejnižšího zůstatku spořicího konta za dané pololetí.

Posledním balíčkem, jenž Komerční banka v rámci spořicích účtů nabízí, je Konto Bonus Aktiv, který je vhodný zejména pro klienty, kteří často platí kartou. Na bonusové úročení zákazník dosáhne v případě, že měsíčně zaplatí kartou nejméně 5x a to v celkové hodnotě 5000 Kč. Započítávají se i platby na internetu či nabití elektronické peněženky. Základní úrok je opět připisován čtvrtletně, bonusový úrok pololetně a počítá se z nejnižšího zůstatku na účtu za kalendářní pololetí.

Spořicí účet Junior je určený pro děti hned od narození až do dovršení 18 let. Úroky ke vkladu jsou připisovány čtvrtletně. Pro část zůstatku do 50 000 Kč včetně je nabízena zvýhodněná úroková sazba 0,5 % p. a, nad 50 000 Kč je již úroková sazba 0%. (KB, ©2019)

6.2.3. Hypoteční úvěr

Hypoteční úvěr od Komerční banky umožňuje klientům získat finance až do 90% hodnoty nemovitosti a až 400 000 Kč na cokoli. Navíc může klient každý rok splatit zdarma až 25% poskytnuté půjčky a při zřízení rizikového životního pojištění Komerční pojišťovny lze dosáhnout snížení úrokové sazby. Vedení úvěru i elektronický výpis z úvěrového a běžného účtu je nabízen zdarma a navíc v období 3 měsíců před skončením platnosti úrokové sazby lze splatit celou hypotéku bez sankcí. Minimální

výše úvěru je stanovena na 200 000 Kč. Maximální doba fixace úrokové sazby je na 15 let, přičemž u LTV 80% minimální výše úrokové sazby dosahuje 3,09%, u LTV 80-90% je to 3,39%.

Za vyhodnocení rizik spojených se zástavou nemovitosti si banka účtuje 1000 Kč. Za návrh na vklad a výmaz zástavního práva k nemovitosti do/z katastru nemovitostí se platí poplatek 1000 Kč za každý z těchto úkonů. Za zpracování a vyhodnocení žádosti o úvěr pak zaplatí 2 900 Kč. Další náklady, které klientovi mohou v souvislosti s hypotečním úvěrem vzniknout a které banky uvádí, až v podrobném ceníku jsou poplatky za pojištění zastavené nemovitosti, v případě že do té doby pojištěná nebyla, dále pak ověření podpisů na zástavní smlouvě k nemovitosti a při sjednání rizikového životního pojištění platba pravidelného měsíčního pojistné. Pojištění schopnosti splácet hypoteční úvěr KB rozděluje do 4 skupin a cena za toto pojištění se pohybuje v rozmezí od 0,025-0,045% měsíčně z pojistné částky. Výše postihu za předčasné splacení úvěru banka ve svém sazebníku neuvádí, odkazuje se pouze na podmínky jednotlivých smluv. V případě nedočerpání úvěru banka je klient nucen zaplatit 5% z nevyčerpané částky úvěru. (KB, ©2019)

6.2.4. Kontokorent

Možnost využití kontokorentu u KB mají klienti, kteří mají zřízen buď osobní anebo studentský účet. Výše limitu stanovuje banka s ohledem na hodnocení svého klienta, přičemž se pohybuje mezi 2 000 – 60 000 Kč. Sjednání povoleného nezajištěného debetu i změna jeho limitu je zcela zdarma. Výše úrokové sazby je stanovena na 19,99%. Klient ovšem musí počítat s tím, že výše jeho RPSN sazby může být vyšší, v závislosti na typu běžného účtu, který má u banky zřízen. Výhodou u Studentské účtu G2 je možnost povoleného debetu do 5 000 Kč bez úroků. Nad 5 000 Kč je debet úrokován 12% a čerpat lze do maximální výše 20 000 Kč. Při nečerpání kontokorentu se žádné poplatky neplatí. (KB, ©2019)

6.3. Nabídka bankovních produktů u Fio banky

6.3.1. Běžný účet

Fio banka nabízí pouze jeden typ běžného účtu pro dospělé, a to Fio osobní účet, který lze bez jakýchkoli poplatků otevřít nejen v korunách, ale i v dalších 14 cizích měnách. Zřízení, vedení i zrušení účtu je stejně jako u Komerční banky zdarma. Výhodou je neomezený počet odhozcích plateb v Kč zdarma, které jsou u KB

zpoplatněny částkou 6 Kč. Součástí balíčku je i internetové a mobilní bankovníctví a navíc klient dostane bezkontaktní platební kartu nejen pro sebe, ale i pro další osobu, která je u KB zpoplatněna ročním poplatkem 390 Kč. Zajímavostí je možnost výběru čísla účtu na přání, splňující podmínky stanovené Českou národní bankou.

Při prvních deseti výběřů z bankomatu Fio banky v měsíci není klientovi účtován žádný poplatek, jakýkoli další výběr v témže měsíci je účtován částkou 9 Kč. U výběřů z cizích bankomatů banka nabízí až 5 výběřů měsíčně zdarma, ovšem za splnění určité podmínky. Je nutné kartu aktivně využívat a platit s ní v obchodech či na internetu, protože za každé 4 000 Kč celkem zaplacené kartou v jednom kalendářním měsíci lze získat 1 výběr z cizího bankomatu v ČR zdarma, který je využitelný v následujícím měsíci. Celkový počet výběřů zdarma je omezen na 5. Bonusové 2 bezplatné výběry z cizího bankomatu v ČR klient získá ihned s nově vydanou kartou.

Účty pro mladé dělí Fio banka do dvou kategorií, na Účty pro děti do 15 let a Účty pro studenty od 15 do 18 let. Účet pro děti do 15 let může zákonný zástupce zřídit svému dítěti ihned po jeho narození a to přímo na jméno dítěte. Spravován je však pouze zákonným zástupcem. Založení i vedení účtu je zcela zdarma, pro výběry z bankomatu platí stejná pravidla jako u Fio osobního účtu. Platební kartu dítě získá v 8 letech, ovšem s přednastavenými limity pro platby a výběry z bankomatu na max. 5 000 Kč týdně.

Účet pro studenty od 15 do 18 let je také zcela zdarma a při jeho založení je potřeba souhlasu zákonného zástupce. Se souhlasem rodičů může dítě i aktivně využívat služeb internetového bankovníctví. U tohoto typu účtu je nastaven vyšší limit pro platbu kartou a pro výběry z bankomatu a to na maximální částku 15 000 Kč týdně. Zákonný zástupce však může tento limit nechat snížit na něj požadovanou částku. Při dovršení 18 let získává majitel účtu plný přístup jak ke svému účtu, tak i k dalším nabízeným službám a jeho stávající studentský účet přechází na Fio osobní účet. (Fio banka, ©2018)

6.3.2. Spořicí účet

V rámci spoření nabízí Fio banka svým klientům spořicí účet Fio konto, ze kterého lze finanční prostředky převádět pouze na jeden externí účet, který však můžeme zdarma elektronicky měnit. Zřízení, vedení i zrušení účtu je opět zdarma, avšak oproti klasickému Fio osobnímu účtu nelze využívat inkasa či SIPO platby.

Součástí balíčku jsou i zde internetové a mobilní bankovníctví a pro výběry z bankomatů platí stejné zásady jako u Fio osobního účtu. Pro založení tohoto účtu je nutnost mít u Fio banky zřízen i její běžný účet. Spořicí účet může být úrokován třemi typy úrokových sazeb v závislosti na zůstatku na účtu. Pro účet, na němž je zůstatek do 1 milionu Kč včetně, platí úroková sazba 0,45%. U účtu se zůstatkem nad 1 milion Kč platí úroková sazba 0,55%. Třetí úroková sazba ve výši 0,60% se týká účtů se zůstatkem nad 10 milionů Kč. (Fio banka, ©2018)

6.3.3. Hypoteční úvěr

Fio hypotéku prezentuje Fio banka jako hypotéku bez poplatků. Zdarma je jak poskytnutí úvěru, tak i vedení běžného a úvěrového účtu, rezervace prostředků i čerpání úvěru. Na rozdíl od Komerční banky, nabízí Fio banka předčasné splacení bez jakýchkoli sankcí či poplatků. Nezáleží na tom, jak často tuto mimořádnou částku klient provede, ani jaká bude její výše. Nabízí dokonce i předčasné splacení celého úvěru zdarma z našich vlastních zdrojů. Oproti Komerční bance není vypracování odhadu na ocenění nemovitosti součástí balíčku, ale klient hradí sám smluvnímu odhadci Fio banky na základě objednávky žadatele o úvěr. Klient dále musí uhradit správní poplatek za vklad a výmaz zástavního práva a dalších práv zřízených ve prospěch banky ve výši 2 000 Kč.

Výše možné půjčky u hypotečního úvěru činí od 300 000 Kč do 10 000 000 Kč a maximální výše úvěru je stanovena do 85% hodnoty nemovitosti. Splatnost úvěru je stanovena od 5 do 30 let, přičemž fixace úrokové sazby lze sjednat pouze na 1 rok, 3 roky nebo 5 let. Fio hypotéku klient splácí měsíčními anuitními splátkami inkasem z běžného účtu, který musí být veden u Fio banky. Při fixaci na 1 rok je úroková sazba 2,38%, na 3 roky činí 2,58% a na 5 let je to taktéž 2,58%. Tyto uvedené úrokové sazby jsou však minimální, neboť jsou počítány s nejnižší rizikovou přírážkou a s využitím všech slev poskytovaných bankou.

Aktuální slevy, které jsou nyní bankou nabízeny je sleva 0,4% z úrokové sazby na refinancování hypotéky, sleva 0,3% z úrokové sazby na koupi nemovitosti a sleva 0,1% z úrokové sazby při úvěru přesahujícím 1 milion Kč. Všechny uvedené slevy však platí jen pro hypotéky do 80% hodnoty nemovitosti. Klient si také může sjednat pojištění schopnosti splácet, které je rozděleno do 3 variant. První balíček je úročen 0,6% ročně z objemu hypotéky, druhá varianta je úročena 0,7% ročně z objemu

hypotéky a za třetí balíček je stanoven poplatek 0,85% ročně z objemu hypotéky. Banka svým klientům navíc nabízí slevu 0,2% z úrokové sazby při sjednání z jakýchkoli variant tohoto pojištění.

Zajímavostí kterou banka svým klientům nabízí je snížení úroku až na 0% p.a. Toho lze dosáhnout v případě, že si klient vloží své volné peníze (v minimální hodnotě 50 000 Kč) na Hypospořicí konto, jež je zcela zdarma a jistina hypotéky ve výši aktuálního zůstatku na kontě nebude bankou úročena. Pokud by klient měl během celé doby splácení na Hypospořicím kontě částku ve výši jistiny, byl by jeho úrok 0% p.a. a splácel by tak pouze jistinu a nepřeplatil nic navíc. Uspořené peníze má klient přitom kdykoli k dispozici. (Fio banka, ©2018)

6.3.4. Kontokorent

O kontokorent může zažádat klient, který má u Fio banky zřízený osobní účet, na nějž je mu pravidelně zasílán příjem. Pokud je klientem student, musí přinést na kteroukoli pobočku banky platné potvrzení o prezenčním studiu a prokázat se dokladem totožnosti. Doba trvání spotřebitelského úvěru je stanovena na 1 rok, s možností obnovy poskytnutého úvěrové rámce na další rok. Je možné si půjčit částku v rozmezí od 5 000 Kč do 3 000 000 Kč a úroky klient hradí pouze z vypůjčené částky. Fio banka nabízí tři možné tarify v závislosti na tom, zda klient potřebuje půjčit peníze na delší dobu nebo si půjčit jednorázově několikrát do roka. Ve srovnání s Komerční bankou je výše úroku i při využívání Tarifu 3, u kterého je úrok z nabízených tarifů nejvyšší, výhodnější.

Tarif 1 je vhodný pro zákazníky, kteří mají v úmyslu čerpat rezervu delší dobu. Charakteristické pro tento typ tarifu je to, že poplatek za obnovu úvěrového rámce je sice vyšší, ale pro samotné čerpání úvěru je stanovena nejnižší možná úroková sazba. Tarif 2 je žádoucí pro klienty, kteří chtějí úvěr čerpat pouze občasně. Pro něj je typický o něco vyšší úrok za čerpání, než je tomu u tarifu 1, ale za obnovu úvěrové rámce se platí výrazně nižší poplatek. Pokud je cílem klienta mít určitou finanční rezervu, ale plánuje ji čerpat pouze výjimečně či vůbec, je pro něj vhodný tarif 3. Za obnovu kontokorentu u něj klient neplatí žádné poplatky a navíc má možnost získat slevu z úroku. Pro získání slevy je potřebné, aby klient řádně plnil smlouvu o kontokorentu a banka mu po prvním roce čerpání sníží úrokovou sazbu o 2%. V případě řádného plnění smlouvy i v roce následujícím, banka sníží úrok opět o další 2%. Celkem lze tedy dosáhnout snížení úrokové sazby až o 4%. Výše jednotlivých úrokových sazeb

a poplatků za obnovu úvěrového rámce u jednotlivých tarifů znázorňuje níže uvedená tabulka č. 2 (Fio banka, ©2018)

Tabulka 2: Výše úrokových sazeb pro jednotlivé tarify

Typ tarifu	Úroková sazba (p.a.)	Poplatek za obnovu	Min. poplatek za obnovu
Tarif 1	8,30%	4,00%	100 Kč
Tarif 2	14,30%	1,00%	100 Kč
Tarif 3	18,90%	0,00%	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů na stránkách Fio banky

6.4. Porovnání nabídky pro cílového klienta

V rámci této podkapitoly jsem se rozhodla zabývat srovnáním nabídky vybraných bankovních produktů pro cílového klienta, který by měl alespoň částečně odrážet retailovou klientelu.

6.4.1. Komparace běžného účtu a spořicího účtu pro průměrného klienta

Mnou stanovený cílový klient je středního věku, měsíčně vydělává čistého příjmu 30 000 Kč. Využívá internetové bankovníctví, výpis z účtu si nechává zasílat elektronicky a aktivně platí platební kartou (průměrně 5000 Kč měsíčně). Měsíčně mu na účet přijdou v průměru 2 platby, odchozí platby jsou taktéž 2. Má zřízeny 2 trvalé příkazy, SIPO hradí jednou měsíčně a dvakrát v měsíci platí inkaso. Z bankomatu vlastní banky vybírá čtyřikrát do měsíce, z bankomatu cizí banky jedenkrát měsíčně (průměrně 500 Kč měsíčně). Naspořené peníze v hodnotě 200 000 Kč chce mít uložené na účtu, kde k nim může mít kdykoli přístup.

Tabulka 3: Komparace běžných účtů pro průměrného klienta - měsíční náklady

Zvolené banky	Komerční banka	Fio banka
Typ účtu	MůjÚčet	Fio osobní účet
Zřízení/zrušení účtu	zdarma	zdarma
Cena za vedení účtu	zdarma	zdarma
Zřízení a vedení Internetbanking	zdarma	zdarma
Vydání platební karty	zdarma	zdarma
Typ platební karty	Visa Classic	MasterCard
Příchozí platba na účet v Kč	zdarma	zdarma
Elektronická odchozí tuzemská platba v Kč	6 Kč	zdarma
Elektronický výpis	zdarma	zdarma
Výpis poštou	39 Kč	25 Kč
Vklad na přepážce	zdarma	zdarma

Výběr na přepážce	75 Kč	nad 1000 Kč zdarma/30 Kč
Výběr z vlastního bankomatu	zdarma	10x měsíčně zdarma, další 9 Kč
Výběr z cizího bankomatu	39 Kč	zdarma/30 Kč*
Výběr z bankomatu v zahraničí	99 Kč	0,50 % + 80 Kč
Platba trvalým příkazem	6 Kč	zdarma
Příkaz k úhradě na přepážce	69 Kč	50 Kč
Odepsání inkasa	6 Kč	zdarma
SMS notifikace	2,50 Kč	zdarma
Celkem	86 Kč	0 Kč

*Při platbě kartou v obchodech či na internetu za každé 4.000 Kč v jednom kalendářním měsíci 1 výběr z cizího bankomatu v ČR zdarma. Počet výběrů zdarma je omezen na 5 v jednom měsíci.

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů na stránkách bank

Dle uvedených údajů vychází měsíční výdaje za vedení běžného účtu u Fio banky pro mnou stanoveného klienta lépe než u Komerční banky, jelikož je zcela bez poplatků. I v případě, že by klient využíval u Komerční banky běžný účet MůjÚčet Plus, jež oproti základnímu typu účtu nabízí bezplatně odchozí platby, inkaso, trvalý příkaz a navíc nabízí i 2 výběry z cizího bankomatu v měsíci zdarma, stále bychom byly na částce 44 Kč, která je za vedení tohoto účtu strhávána a Fio účet by vycházel i nadále lépe.

Tabulka 4: Komparace spořicího účtu pro průměrného klienta za rok

	Komerční banka	Fio banka
Úrok ze spořicího účtu za rok	1800 Kč	900 Kč
Náklady na spořicí účet	0 Kč	0 Kč
Celkem	1800 Kč	900 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů na stránkách bank

Z uvedených výpočtů vyplývá, že pro klienta bude výhodnější mít spořicí účet založený u Komerční banky, jelikož po roce mu na účtu přibude na úrocích 1 800 Kč a celková částka jeho uspořené peněz, za předpokladu že je za celý rok z účtu nevybere, bude 201 800 Kč. U Fio banky bude připsaná částka po roce pouze 900 Kč a celkové úspory tedy budou činit 200 900 Kč.

6.4.2. Komparace studentských účtů

Sedmnáctiletá studentka střední školy využívá služeb internetového bankovníctví a aktivně platí platební kartou (průměrně 1500 Kč za měsíc). Má dva příjmy a to kapesné od rodičů a výtěžek z brigády. Měsíčně z jejího účtu odchází

1 platba a na účet přichází 2 platby. Z vlastního bankomatu vybírá dvakrát měsíčně, z cizího jedenkrát do měsíce. Vlastní studentský průkaz ISIC.

Tabulka 5: Komparace studentských účtů - měsíční náklady

Zvolené banky	Komerční banka	Fio banka
Typ účtu	Studentský účet G2 (15-30 let)	Účty pro studenty od 15 do 18 let
Zřízení/zrušení účtu	zdarma	zdarma
Cena za vedení účtu	zdarma	zdarma
Vydání platební karty	zdarma	zdarma
Typ platební karty	Visa Classic	MasterCard
Internetové bankovníctví	zdarma	zdarma
SMS notifikace	2,50 Kč	zdarma
Elektronický výpis	zdarma	zdarma
Příchozí platba na účet v Kč	zdarma	zdarma
Elektronická odchozí tuzemská platba v Kč	zdarma	zdarma
Výběr z vlastního bankomatu	zdarma	10x měsíčně zdarma, další 9 Kč
Výběr z cizího bankomatu	39 Kč	zdarma/30 Kč*
Výběr z bankomatu v zahraničí	1x měsíčně zdarma, další 99 Kč	0,50% + 80 Kč
Platba trvalým příkazem	zdarma	zdarma
Celkem	44 Kč	30 Kč

*Při platbě kartou v obchodech či na internetu za každé 4.000 Kč v jednom kalendářním měsíci 1 výběr z cizího bankomatu v ČR zdarma. Počet výběrů zdarma je omezen na 5 v jednom měsíci.

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů na stránkách bank

Výše srovnávané účty jsou si ve své nabídce velmi podobné. Z vypočtených údajů vychází pro studentku lépe účet u Fio banky, kde by měsíčně platila o 14 Kč méně. Jako plus vidím u Komerční banky možnost jednoho výběru z bankomatu v cizině zdarma. Navíc při sjednání studentského účtu u Komerční banky s průkazem ISIC získá student bonus ve výši 350 Kč, tudíž v prvním roce bychom se dostali na měsíční náklady na 14 Kč za měsíc, což by ve srovnání s Fio bankou bylo výhodnější. Následující roky by však měsíční poplatek činil již vypočtených 44 Kč.

6.4.3. Komparace hypotečních úvěrů

Mladí manželé se rozhodli koupit si byt. Naspořeno mají 1 milion korun a půjčit si od banky chtějí 2 miliony Kč, zajištění úvěru tedy odpovídá přibližně 67% ceny nemovitosti. Jejich společný měsíční příjem činí 55 000 Kč. Splácet chtějí 30 let a dobu fixace úroku zvolili na 5 let. Rizikové životní pojištění uzavřené nemají.

Tabulka 6: Komparace hypotečních úvěrů - roční náklady

	Úrok	Výše anuitní splátky	Správa úvěru	Výše splátky za první rok
Komerční banka	3,15%	8 544 Kč	0 Kč	102 528 Kč
Fio banka	2,88%	8 303 Kč	0 Kč	99 636 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů na stránkách bank

Z údajů uvedených v tabulce č. 6 vyplývá, že náklady na hypoteční úvěr za první rok jsou nižší u Fio banky a to přibližně o 2 892 Kč. Poplatky spojené s hypotečním úvěrem činí u Komerční banky 4 900 Kč, u Fio banky pouze 2 000 Kč. Orientační celková splatná částka u Komerční banky činí 3 076 775 Kč, u Fio banky to je 2 989 152 Kč. Hypoteční úvěr se tedy rodině vyplatí uzavřít u Fio banky, kde v konečném výsledku zaplatí o 87 623 Kč méně.

Z výše uvedených příkladů vychází jako výhodnější Fio banka, u které bychom platili nižší poplatky jak u běžného účtu pro průměrného klienta i studenta, tak i u hypotečního úvěru. Jediný spořicí účet by vyšel výhodněji uzavřít u Komerční banky.

7. Dotazníkové šetření

Úkolem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaký je hlavní faktor, kterým se retailoví klienti při výběru banky řídí, zda jsou spokojeni se službami, které jejich banka nabízí a jak velký počet z nich služeb nízkonákladových bank využívá. Dotazníkový průzkum probíhal online prostřednictvím Google formuláře.

7.1. Charakteristika respondentů

Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 103 respondentů, z nichž 55 bylo žen (celkem 53,3%) a 48 bylo mužů (celkem 46,6%). Nejpočetnější byla skupina respondentů ve věkové kategorii 18-30 let a to v počtu 58 respondentů (celkem 56,3%), na druhém místě byla skupina respondentů ve věkové kategorii 31-50 let a to v počtu 35 (celkem 34 %) a na třetím místě skončila skupina ve věkové kategorii nad 51 let v počtu 10 respondentů (celkem 9,7%). V kategorii nejvyššího dosaženého vzdělání byla nejvíce zastoupena skupina absolventů VŠ v počtu 50 respondentů (celkem 48,5%), na druhém místě byla skupina absolventů SŠ v počtu 49 respondentů (celkem 47,6%) a třetí místo obsadily se shodným počtem respondentů VOŠ a Odborné učiliště, každá s počtem 2 respondentů (každá 1,9%).

Účastníci dotazníkového průzkumu měli na výběr z 9 bank, u kterých mají zřízený osobní účet. S největším počtem klientů stanula na prvním místě Komerční banka v počtu 41 klientů (celkem 39,8%) a za ní následovali Česká Spořitelna se 27 klienty (celkem 26,2%), ČSOB s 24 klienty (celkem 23,3%), Fio banka s 15 klienty (celkem 14,6%), Air Bank se 12 klienty (celkem 11,7%), Equa Bank a Raiffeisenbank shodně se 7 klienty (každá 6,8%), UniCredit Bank s 5 klienty (4,9%) a na posledním místě skončila mBank se 4 klienty (celkem 3,9%). 13 respondentů (celkem 12,6%) zvolilo, že má osobní účet u jiné banky než jsou výše vyjmenované.

7.2. Odpovědi respondentů

Otázka č. 1: Využíváte služeb klasické nebo nízkonákladové banky? V případě, že využíváte oba typy bank, označte ten, který je pro Vás klíčový. U této otázky jsem vycházela ze skutečnosti, že je v dnešní době již běžné, že velká část Čechů má zřízený účet u více než jedné banky. Zajímalo mě tedy, která z nich je u nich ta prioritní a jejichž služeb využívají nejvíce. Dle odpovědí využívá služeb klasické bankovní

instituce 80,6% respondentů, služeb nízkonákladových bank pouze 19,4% respondentů. Služeb klasické bankovní instituce tedy využívá velká většina mnou oslovených respondentů.

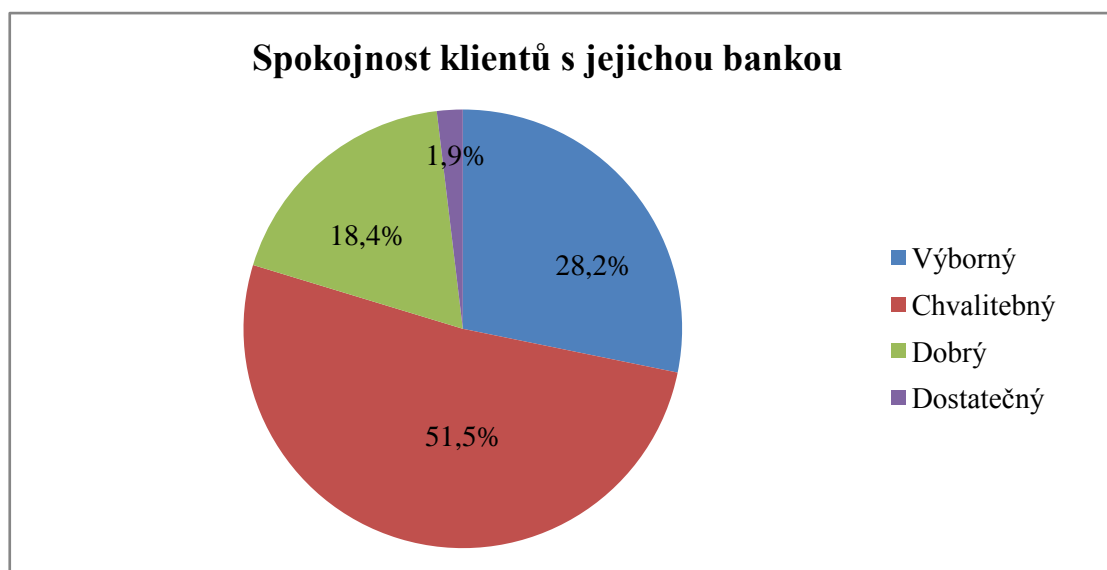
Tabulka 7: dotazníkové šetření, otázka č. 1

	Absolutní číslo	Procentuální zastoupení
Klasická bankovní instituce	83	80,6%
Nízkonákladová banka	20	19,4%

Zdroj: Vlastní zpracování

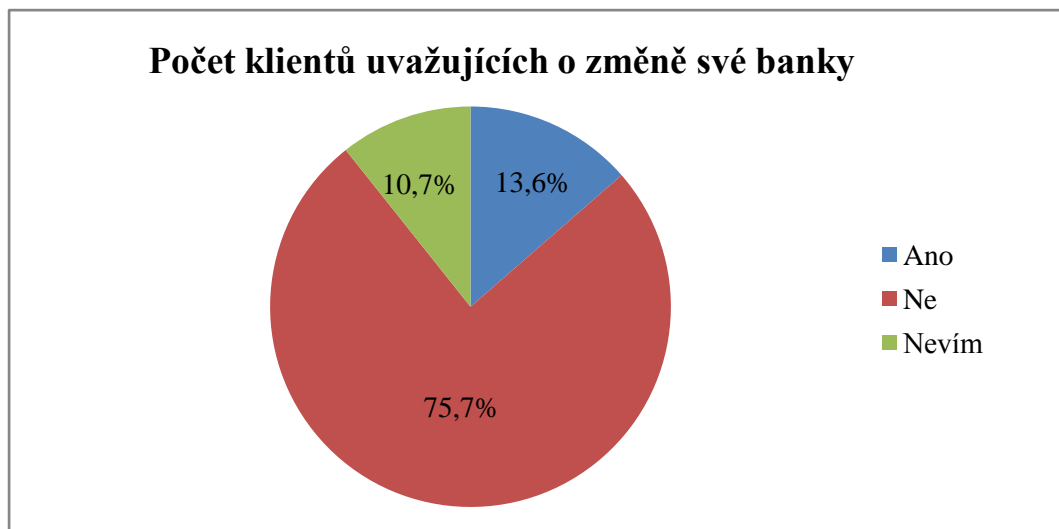
Otázka č. 2: Jste spokojeni s Vaší bankou a službami které nabízí? Označte jako ve škole. Na výbornou označkovalo svoji banku 29 respondentů (celkem 28,2%), chvalitebně ji označkovalo 53 respondentů (celkem 51,5%), na dobrou to bylo 19 respondentů (celkem 18,4%) a dostatečně ji označkovali 2 respondenti (celkem 1,9%). Nedostatečnou známku své bance neudělil nikdo ze zúčastněných. Z uvedených dat tedy vyplývá, že více jak polovina dotazovaných je se službami své banky spokojená.

Obrázek 3: dotazníkové šetření, otázka č. 2, Vlastní zpracování

Otázka č. 3: Uvažujete o změně Vaší banky? Více jak tři čtvrtiny respondentů uvedlo, že o změně své banky neuvažují a to v počtu 78 respondentů (celkem 75,7%). Pouze 14 respondentů (celkem 13,6%) uvedlo, že o změně své banky uvažuje a 11 dotazovaných (celkem 10,7%) odpovědělo, že neví.

Obrázek 4: dotazníkové šetření, otázka č. 3, Vlastní zpracování

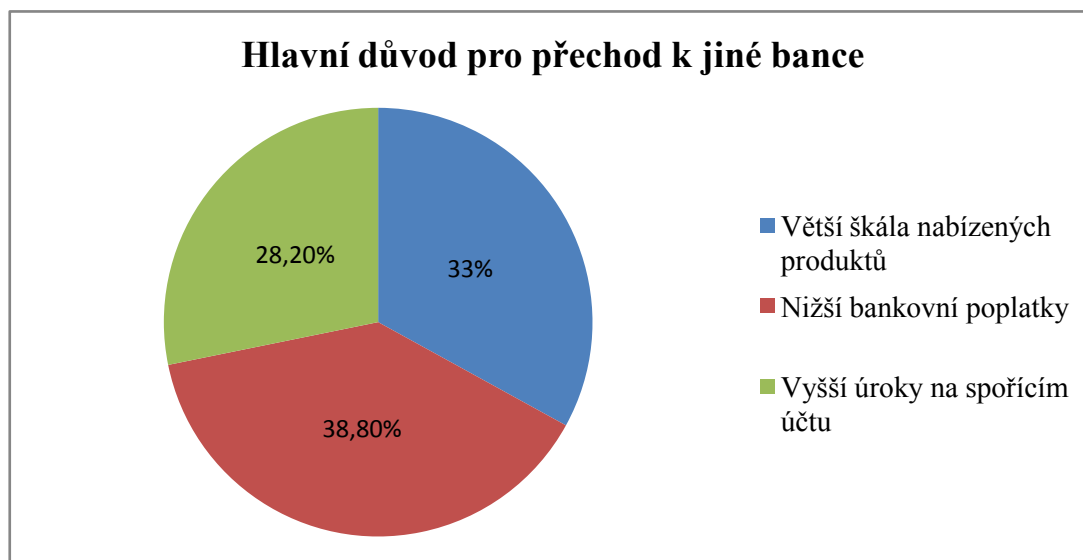
Otázka č. 4: Zřídili byste si účet u nízkonákladové banky? Více jak polovina respondentů odpověděla kladně v počtu 52 (celkem 50,5%), pouze 23 respondentů (celkem 22,3%) odpovědělo, že účet u nízkonákladové banky by si nezřídilo a 28 respondentů (celkem 27,2%) odpovědělo, že neví. Tato poslední kategorie klientů nabízí nízkonákladovým bankám prostor k výraznější prezentaci svých nabízených produktů a přetažení tak těchto klientů do svých řad.

Obrázek 5: dotazníkové šetření, otázka č. 4, Vlastní zpracování

Otázka č. 5: Jaký by byl hlavní důvod pro přechod k jiné bance? Odpovědi v této kategorii byly velmi vyrovnané, ovšem s počtem 40 respondentů (celkem 38,8%) zvítězila odpověď nižší bankovní poplatky. 34 respondentů (celkem 33%) odpovědělo, že by byla pro ně hlavním důvodem větší škála nabízených produktů a pro 29 dotazovaných (celkem 28,2%) jsou klíčové vyšší úroky na spořicí účet. Z uvedených odpovědí vyplývá, že v první řadě je pro klienty bank nejdůležitější cena nabízených produktů, na což sází zejména nízkonákladové banky, což potvrzuje i vítězství Fio banky v komparaci nabízených bankovních produktů ve srovnání s Komerční bankou v podkapitole 6.4. Na druhé straně musíme vzít v potaz i druhou neméně početnou skupinu respondentů, pro které je klíčový rozsah nabízených služeb, což je stále doména zejména klasických bankovních institucí. Nízkonákladové banky se však snaží i v této oblasti konkurovat velkým bankovním domům a zavádí nové produkty v oblasti investování či poskytování úvěrů, kdy například Air Bank reagovala na poptávku po hypotékách nabízením hypoték od konce roku 2017 i pro zcela nové zájemce o úvěr, nikoli jen refinancování a Fio banka zavedla od minulého roku možnost zřízení kreditní karty.

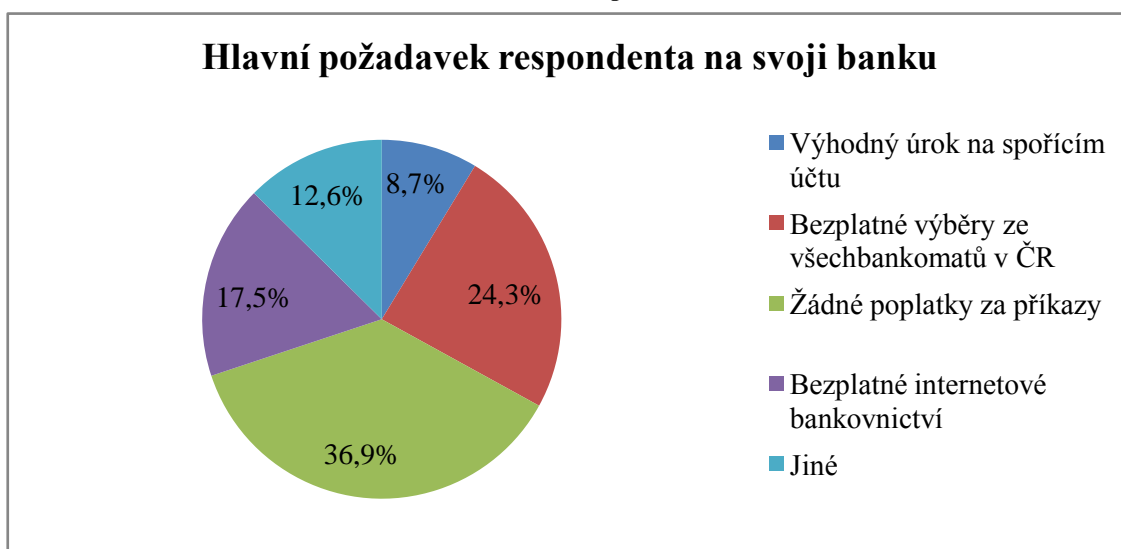
Obrázek 6: dotazníkové šetření, otázka č. 5, Vlastní zpracování

Otázka č. 6: Co především očekáváte od Vaší banky? Nejvíce respondentů odpovědělo, že je pro ně nejdůležitější neplatit žádné poplatky za příkazy a to v počtu 38 (celkem 36,9%). Druhou skupinu tvořili respondenti, pro které jsou důležité bezplatné výběry ze všech bankomatů v ČR a jejich počet bylo 25 (celkem 24,3%). Na třetím místě byli respondenti, pro které je nejdůležitější bezplatné internetové

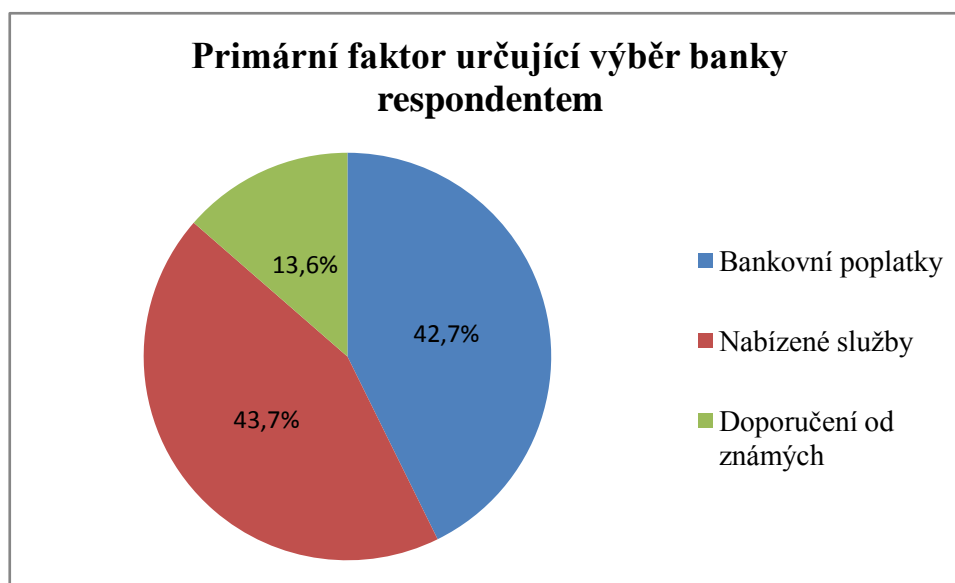
bankovníctví a to v počtu 18 (celkem 17,5%). Výhodný úrok na spořicímu účtu je důležitý pouze pro 9 respondentů (celkem 8,7%) a 13 respondentů (celkem 12,6%) odpovědělo, že je pro ně významný jiný faktor než výše nabízené. I zde vidíme, že vítězná kategorie žádné poplatky za příkazy jsou doménou, na kterou sází opět především nízkonákladové banky. Jak jsme mohli vidět ve srovnání bankovních produktů v podkapitole 6.4. mezi KB a Fio bankou, i zde byly poplatky za příkazy nižší u Fio banky. Když se například podíváme, jaké poplatky si účtuje u svého základního běžného účtu Česká spořitelna za odchozí platby, dostaneme se na částku v rozmezí 5-7 Kč, u Air Bank je tomu pouze 1 Kč a u mBank jsou zcela zdarma. Druhou nejpočetnější skupinou byly výběry z bankomatů. Zdarma výběry z bankomatů bez jakýchkoli podmínek nabízí pouze Equa Bank. mBank nabízí výběry z bankomatů zdarma pod podmínkou výběru hotovosti nad 1 500 Kč. I Fio banka nabízí výběry z bankomatů zdarma, ale opět za podmínky splnění určitých předpokladů. Air Bank si účtuje pouze za výběry z cizích bankomatů a to částkou 25 Kč. Když se podíváme na nabídku klasických bankovních institucí, tak Komerční banka si účtuje za výběr z cizího bankomatu 39 Kč, Česká spořitelna si účtuje jak za výběr z vlastního bankomatu, částkou 5 Kč, tak z bankomatu cizího a to částkou 40 Kč, stejnou částku si účtuje i třetí banka z této velké trojky a tou je ČSOB. I zde tedy výhodněji vychází vedení účtu u nízkonákladových bank. V kategorii spořicímu účtů se můžeme dostat na zajímavé úroky jak u klasických tak nízkonákladových bank, ceny úroků zde závisí pak především na výši uložených peněz a využití i dalších produktů banky v cenově výhodném balíčku.

Obrázek 7: dotazníkové šetření, otázka č. 6, Vlastní zpracování

Otázka č. 7: Čím se primárně řídíte při výběru banky? Na tuto otázku odpovědělo nejvíce respondentů a to v počtu 45 (celkem 43,7%), že se řídí nabízenými službami bank. Pro druhou skupinu účastníků v těsném počtu 44 (celkem 42,7%) jsou nejdůležitější bankovní poplatky a pouze 14 (celkem 13,6%) odpovědělo, že se primárně řídí doporučením od známých. I zde můžeme vidět těsnou hranici mezi požadavkem klientů na bankovní poplatky a nabízené služby, na který jak už jsem výše zmínila, se banky snaží postupně reagovat a přizpůsobovat tak i svůj koncept.

Obrázek 8: dotazníkové šetření, otázka č. 7, Vlastní zpracování

Otázka č. 8: Jste spokojeni s výší poplatků, které Vaší bance platíte? Zde odpověděla více jak tři čtvrtina respondentů v počtu 79 (celkem 76,7%) že ano, 24 respondentů (celkem 23,3%) odpovědělo, že ne.

Tabulka 8: dotazníkové šetření, otázka č. 8

	Absolutní číslo	Procentuální zastoupení
Ano	79	76,7%
Ne	24	23,3%

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 9: Je pro Vás jedním z klíčových faktorů při výběru bankovní instituce dostupnost kamenných poboček? I zde byly výsledky hlasování velmi těsné. V počtu 54 respondentů (celkem 52,4%) odpovědělo, že pro ně dostupnost kamenných poboček není prioritou, 49 respondentů (celkem 47,6%) odpovědělo, že ano. V odpovědi na tuto otázku se respondenti nejvíce rozcházeli. Je pravděpodobné, že kladně na tuto otázku

odpovídala spíše starší generace, která je zvyklá na kamenné pobočky, zatímco mladší generace využívá stále více bankovních služeb prostřednictvím internetového bankovníctví. I v této oblasti se však nízkonákladové banky snaží přiblížit konkurenčnímu prostředí klasických bank a rok od roku každá z nich navyšuje počet svých poboček tak, aby jejich síť byla rovnoměrně rozmístěna po celé České republice.

Tabulka 9: dotazníkové šetření, otázka č. 9

	Absolutní číslo	Procentuální zastoupení
Ano	49	47,6%
Ne	54	52,4%

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 10: Jsou pro Vás osobní schůzky na pobočkách bank důležité? Více jak polovina respondentů v počtu 69 (celkem 67%) uvedla, že pro nic schůzky na pobočkách bank nejsou důležité, 34 respondentů (celkem 33%) uvedlo, že ano. Z daných údajů vyplývá, že online komunikace (chat s osobním bankéřem) a telefonní komunikace získávají na stále větší oblibě a lidé tak díky nim mohou ušetřit spoustu času. Banky se snaží tomuto trendu přizpůsobit a u většiny svých nabízených produktů umožňují založení online bez nutnosti navštívení své pobočky.

Tabulka 10: dotazníkové šetření, otázka č. 10

	Absolutní číslo	Procentuální zastoupení
Ano	34	33%
Ne	69	67%

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 11: Je pro Vás při volbě dané banky důležitá dostupnost jejích bankomatů? Na tuto otázku odpověděla téměř tři čtvrtina respondentů kladně v celkovém počtu 77 (celkem 74,8%) a 26 respondentů (celkem 25,2%) odpovědělo, že není. I přes stále se zvyšující počet plateb pomocí platebních karet je dostupnost bankomatů pro klienty bank důležitá, neboť i v dnešní době jsou stále místa, kde se dá platit pouze v hotovosti, a za výběry z cizích bankomatů, si banky účtují zpravidla vyšší částku, než za výběry z vlastních bankomatů. Nízkonákladové banky se i v této oblasti snaží dostat do popředí a počet bankomatů jim přibývá každým rokem. Ty, které nemají svoji vlastní síť bankomatů a jejichž klienti mohou vybírat ze všech bankomatů v ČR,

se pak snaží nalákat potenciální zákazníky na výběry zdarma nad určitou částku anebo na výběry zcela zdarma bez jakýchkoli podmínek jako je tomu u Equa Bank.

Tabulka 11: dotazníkové šetření, otázka č. 11

	Absolutní číslo	Procentuální zastoupení
Ano	77	74,8%
Ne	26	25,2%

Zdroj: Vlastní zpracování

Závěr

Nízkonákladové banky neboli banky nové generace jsou velmi diskutovaným tématem posledních let. Jejich bankovní politika a stále narůstající počty klientů donutily velké bankovní instituce začít brát tento nově vzniklý sektor jako vážného konkurenta. Díky jejich bankovní politice se pro mnoho lidí staly účty bez poplatků téměř samozřejmostí. Základní vedení účtu zdarma nabízí téměř každá nízkonákladová banka, je však důležité si uvědomit, že i tyto banky si mohou účtovat poplatky například za výběry z bankomatů či za platební operace, které nemusí být nutně uvedeny na základní webové stránce, ale skryté v sazebníku. Tyto poplatky bývají však zpravidla ve srovnání s klasickými bankovními institucemi nastaveny na nižší cenu. Nulové či nízké poplatky již nejsou jediným faktorem, na který se klienti ohlíží. Důležité jsou pro ně i služby, které banka k účtům nabízí a to jak jejich kvalita, tak také jejich množství.

V teoretické části jsem se zabývala popisem vývoje bankovního systému a jeho rozdělením na základě odborné literatury. Popsala jsem také, za jakých podmínek mohou banky na území České republiky působit dle platné legislativy. V jejím závěru jsem poté představila základní bankovní produkty pro retailovou klientelu.

V praktické části své bakalářské práce jsem se zabývala postavením nízkonákladových bank na českém bankovním trhu a srovnáním jejich vývoje vzhledem ke klasickým bankovním institucím. Zatímco u nízkonákladových bank můžeme během posledních 4 let vidět neustále narůstající počet klientely, u klasických bankovních institucí je tomu spíše naopak. I přes tuto sestupnou tendenci velké bankovní domy ztrátu klientů znatelně nepocítují, protože ve srovnání s nízkonákladovými bankami jsou i přes to počty jejich klientů několikanásobně vyšší a objemy vkladů mají trvale vzestupnou tendenci. Nízkonákladové banky naopak stále více investují do rozšiřování svých poboček a zřizování nových bankomatů, čímž se snaží vyhovět přáním zákazníků, získat si jejich důvěru a upevnit si svoji pozici na trhu.

V souvislosti s tímto tématem jsem se poté zaměřila na komparaci vybraných retailových produktů pro cílového klienta, poskytovanými Fio bankou, jako zástupcem nízkonákladové banky a Komerční bankou, jako zástupcem klasického bankovního domu. Tyto banky jsem krátce představila a popsala jejich nabídku produktů a služeb pro segment osobních financí dle aktuálních údajů uvedených na jejich internetových

stránkách. V rámci jejich komparace jsem se soustředila na služby, jež jsou klienty nejvíce využívané a za tyto jsem zvolila běžný účet, spořicí účet a hypoteční úvěr. Pro zvolené cílové klienty z pohledu cenové relace vyšla z těchto dvou bank jako výhodnější Fio banka, u které hodnotím jako velké plus i její internetové stránky a sazebník, který je zpracován pro běžného klienta daleko srozumitelněji, než je tomu u Komerční banky.

Z analýzy dotazníkového šetření vyplynulo, že většina dotazovaných využívá služeb klasických bankovních institucí a více jak tři čtvrtiny respondentů jsou spokojeni s výší poplatků, které své bance platí. Při výběru banky je pro většinu dotazovaných důležitá nabídka služeb, která je i nadále komplexnější u klasických bank. Na druhou stranu respondenti zvolili jako hlavní důvod k přechodu k jiné bance nižší bankovní poplatky, u kterých vítězí naopak nízkonákladové banky. Na dotaz, zda by si lidé zřídili účet u nízkonákladové banky, odpověděla kladně pouze polovina respondentů. Dle mého názoru je to dáno nedostatečnou důvěrou v tyto banky oproti těm klasickým, jež mají za dobu svého působení stálou a pevnou pozici na trhu.

Mým doporučením pro nízkonákladové banky by bylo kromě orientace na nabídku běžných bankovních služeb bez poplatků i zaměření se současně na dosahování zisku, čehož nebyly některé z nich několik let po vstupu na trh dosáhnout. Čím vyšší ziskovosti banka bude dosahovat, tím vyšší důvěru si u klientů získá. Rovněž by měly pokračovat v rozšiřování počtu svých bankomatů, jelikož jak vyplývá i z dotazníkového šetření, dostupnost bankomatů je pro klienty důležitým faktorem při výběru banky. Ke klientům by se měly snažit přistupovat individuálně a poskytovat jim balíček služeb šitý na míru. V neposlední řadě by banky neměly opomíjet i na rozšiřování nabídky svých služeb, například skrze chytré platební karty pro mobily, které v dnešní době začínají být stále více využívané či rozšiřování úvěrových produktů a možnosti investování.

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat tyto dva velké konkurenty na českém bankovním trhu a zhodnotit jejich nabízené produkty nejen z pohledu ceny, ale i z pohledu úrokových sazeb a doplňkových služeb. Myslím si, že budoucnost mají především ty banky, které se budou snažit poskytnout svým klientům to nejlepší jak z bankovního světa, tak i ze světa moderních technologií.

Summary

Low-cost banks, or new generation banks in other words, have been a highly discussed topic in recent years. Their banking policy and increasing numbers of clients have forced large bank institutions to start taking this emerging sector as a serious competitor. Owing to their banking policy, bills without fees have become almost commonplace for many people. Almost every low-cost bank offers free basic bank account but it is important to note, that even these banks may charge fees for withdrawals from cash dispenser or for payment transactions that are not necessarily listed on the basic website but hidden in the schedule of charges. However, these fees are usually set at a lower price in comparison to traditional bank institutions. Zero or low fees are no longer the only factor that clients look at. The services that are connected to the bank accounts, both their quality and quantity, are also important.

In the theoretical part I deal with the description of the development of the banking system and its division based on the technical literature. I also described under what conditions banks can operate in the Czech Republic according to the valid legislation. In the end I introduced basic banking products for retail clients.

In the practical part of my bachelor thesis I dealt with the position of low-cost banks on the Czech banking market and I compared their development with respect to the classical bank institutions. While the low-cost banks have a constantly increasing number of clients over the past four years, the number of clients of the classical bank institutions has a decreasing effect. Despite this downward trend, classical bank institutions do not feel the loss of clients that appreciably, because in comparison to low-cost banks, despite this, their numbers of clients are still several times higher and their deposits are constantly rising. On the other hand, low-cost banks start to invest into expanding of their branches and into setting up new cash dispenser, thereby endeavouring to meet customers' wishes, to gain their trust and consolidate their market position.

In connection with this topic, I then focused on comparing selected retail products for the target client, provided by Fio bank, as a low-cost bank representative and Komerční bank, as a representative of a classical bank house. I briefly introduced these banks and described their offer of products and services for the personal financial

segment according to the current data on their website. As part of their comparison, I focused on services that are most used by clients and as these I chose a classical bank account, saving account and a mortgage loan. For the selected target clients Fio bank came out of these two banks as a more favourable one according to the price charges and for which I rate as a big plus its website and price list, which is written for a common client far more clearly than the price list of Komerční bank.

The analysis of the questionnaire survey showed that the majority of respondents use the services of classical bank institutions and more than three quarters of respondents are satisfied with the fees they pay to their bank. When choosing a bank, the offer of services is important for most of the respondents and which classical banks offer as a more complex one. On the other hand, respondents chose the lower bank fees as the main reason for switching to another bank. Only half of the respondents answered in positive way to the question whether they would set up a bank account in the low-cost bank. In my opinion, this happened as a consequence of the lack of the confidence in these banks over the classical ones, which have had a steady and firm position on the market over the years.

My recommendation for low-cost banks would be, apart from focusing on the offer of regular bank services without fees, also concentration on profit-making, which some of them didn't achieve several years after entering the market. The higher the profitability of the bank, the greater the trust they receive from clients. They should also continue in expanding the number of cash dispensers, because as the questionnaire showed, the accessibility to them is an important factor when deciding which bank to choose. They should try approach them individually and to provide them with tailored-made package of services. Last but not least, banks should not neglect to expand their service offerings, for example through smart payment cards for mobile phones, which are becoming increasingly used today or the expansion of credit products and investment opportunities.

The aim of this bachelor thesis was to compare these two big competitors on the Czech bank market and evaluate their offered products not only from the price point of view, but also from the perspective of interest rates and additional services. I think, that the future hold in their hands those banks, that will try to provide their clients with the best of both the bank world and the world of modern technologies.

Seznam pramenů a literatury

Monografie:

ČERNOHORSKÁ, Liběna. *Komplexní pohled do bankovního světa*. Vydání druhé. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2017. ISBN 978-80-7560-094-3.

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-515-x.

FORIŠKOVÁ, Dana. *Základy komerčního bankovníctví*. Ostrava, 2008., Učební text. Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta.

KALABIS, Zbyněk. *Bankovní služby v praxi*. Brno: Computer Press, 2005. ISBN 80-251-0882-1.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Řízení obchodních bank: vybrané kapitoly*. V Praze: C.H. Beck, 2006. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-381-7.

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta a Eva VÁVROVÁ. *Vybrané kapitoly z komerčního bankovníctví a pojišťovnictví*. Brno: B.I.B.S., 2004. ISBN 80-86575-78-0.

LIŠKA, Petr, Štefan ELEK a Karel MAREK. *Bankovní obchody*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-510-8.

MELUZÍN, Tomáš a Václav ZEMAN. *Bankovní produkty a služby*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2018. ISBN 978-80-214-5678-5.

Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2000. ISBN 80-7261-031-7.

POLIDAR, Vojtěch a Martin MANDEL. *Management bank a bankovních obchodů*. Praha: Ekopress, 1995. ISSN 901991-0-0.

POSPÍŠIL, Richard. *Bankovníctví pro právníky*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. ISBN 80-244-0906-2.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vyd. Praha: Management Press, 2005. ISBN 80-7261-132-1.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2015. ISBN 978-80-7261-279-6.

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 2., rozš. vyd. Praha: Management Press, 2001. ISBN 80-7261-051-1.

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava. *Bankovníctví*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010. Eupress. ISBN 978-80-7408-029-6.

Elektronické zdroje:

Bankovní účty. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/bankovni-ucty/osobni-ucet>

BUREŠ, Michal. Kdo vlastní české banky. *Finance.cz* [online]. 2018, 17.10. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/496071-kdo-vlastni-ceske-banky/>

Ceny a sazby. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.ms-kb.cz/file/cs/sazebnik/kb-20190401-sazebnik-1-obcane.pdf?fb158ec7449e3a5ea00333c9ce1466ee>

Ceny a sazby. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.ms-kb.cz/file/cs/sazebnik/kb-urokove-sazby-czk.pdf?cb7a1275b040c6bd2f8c3a7dec1ffa3>

Ceník finančních operací a služeb. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://www.fio.cz/docs/cz/cenik_bankovni_sluzby.pdf

Databáze časových řad ARAD - Základní ukazatele o finančním trhu. *Česká národní banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z:

https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_SESTAVY?p_strid=BAA&p_s_estuid=&p_lang=CS

Dohled a regulace. *Česká národní banka* [online]. Česká národní banka, c2003-2019 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z:

https://www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/licencovani.html

Dokumenty ke stažení. *Česká spořitelna* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z:

<https://www.csas.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni#/>

Dokumenty ke stažení. *Air Bank* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z:

<https://www.airbank.cz/dokumenty-ke-stazeni/>

Finanční mix. *Hyperfinance.cz* [online]. 20.3. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z:

<https://www.hyperfinance.cz/magazin/nizkonakladove-banky-boduji-u-klientu-cim-dalvic/>

Hypotéky. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z:

<https://www.kb.cz/cs/obcane/hypoteky/hypoteka>

Informační servis. *Raiffeisenbank* [online]. 2017 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z:

<https://www.rb.cz/informacni-servis/pro-media/tiskove-zpravy/2017/06/14062017-zuno-migrace>

Měnová politika. *Česká národní banka* [online]. Česká národní banka, c2003-2019 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z:

https://www.cnb.cz/cs/menova_politika/mp_nastroje/#pmr

O bance. *MBank* [online]. 2015 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.mbank.cz/o-nas/o-bance/>

O nás. *Fio banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/historie>

Povinně uveřejňované informace. *Equa bank* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/dulezite-dokumenty/povinne-uverejnovane-informace>

Povinně uveřejňované informace. *ČSOB* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/csob/povinne-uvzejnovane-informace>

Půjčky. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/ucty/precerpani-uctu/precerpani-uctu>

Sazebník pro kontokorentní úvěry. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://www.fio.cz/docs/cz/sazebnik_kontokorentni_uvery_FO.pdf

Slovník pojmů. *Česká národní banka* [online]. Česká národní banka, c2003-2019 [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/k.html>

Služby. *MBank* [online]. 2015 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.mbank.cz/osobni/sluzby/bankomaty/>

Spoření. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/sporeni/sporici-ucet-fio-konto>

Spoření. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/sporeni/sporici-ucty-a-terminovane-ucty>

Spoření. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/sporeni/sporici-ucet-fio-konto>

Spořicí účty. *Peníze.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/sporici-ucty>

Statistika. *Česká národní banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html

Účty. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/obcane/ucty>

Úvěry. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/uvery/hypoteky>

Úvěry. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/uvery/kontokorent>

Vše o KB. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z:
<https://www.kb.cz/cs/o-bance/vse-o-kb-rozcestnik>

Výroční a pololetní zprávy. *Komerční Banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/pro-investory/vykazy-a-vysledky/vyrocni-a-pololetni-zpravy>

Výroční a pololetní zprávy. *Fio banka* [online]. 2018 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/vyrocni-zpravy>

Základní ukazatele - banky. *Česká národní banka* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/icd_bs_cs.pdf

Zákon č. 21/1992 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. 2019 [cit. 2019-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21/zneni-20180113>

Seznam zkratek

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
KB	Komerční banka
p.a.	per annum
RPSN	roční procentní sazba nákladů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj počtu klientů nízkonákladových bank, Vlastní zpracování dle výročních zpráv bank.....	34
Obrázek 2: Vývoj počtu klientů klasických bank, Vlastní zpracování dle výročních zpráv bank.....	35
Obrázek 3: dotazníkové šetření, otázka č. 2, Vlastní zpracování	50
Obrázek 4: dotazníkové šetření, otázka č. 3, Vlastní zpracování	51
Obrázek 5: dotazníkové šetření, otázka č. 4, Vlastní zpracování	51
Obrázek 6: dotazníkové šetření, otázka č. 5, Vlastní zpracování	52
Obrázek 7: dotazníkové šetření, otázka č. 6, Vlastní zpracování	53
Obrázek 8: dotazníkové šetření, otázka č. 7, Vlastní zpracování	54

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet bank podle rozdělení do skupin dle ČNB	14
Tabulka 2: Výše úrokových sazeb pro jednotlivé tarify	45
Tabulka 3: Komparace běžných účtů pro průměrného klienta - měsíční náklady.....	45
Tabulka 4: Komparace spořicíh účtu pro průměrného klienta za rok.....	46
Tabulka 5: Komparace studentských účtů - měsíční náklady.....	47
Tabulka 6: Komparace hypotečních úvěrů - roční náklady	48
Tabulka 7: dotazníkové šetření, otázka č. 1	50
Tabulka 8: dotazníkové šetření, otázka č. 8.....	54
Tabulka 9: dotazníkové šetření, otázka č. 9.....	55
Tabulka 10: dotazníkové šetření, otázka č. 10.....	55
Tabulka 11: dotazníkové šetření, otázka č. 11	56